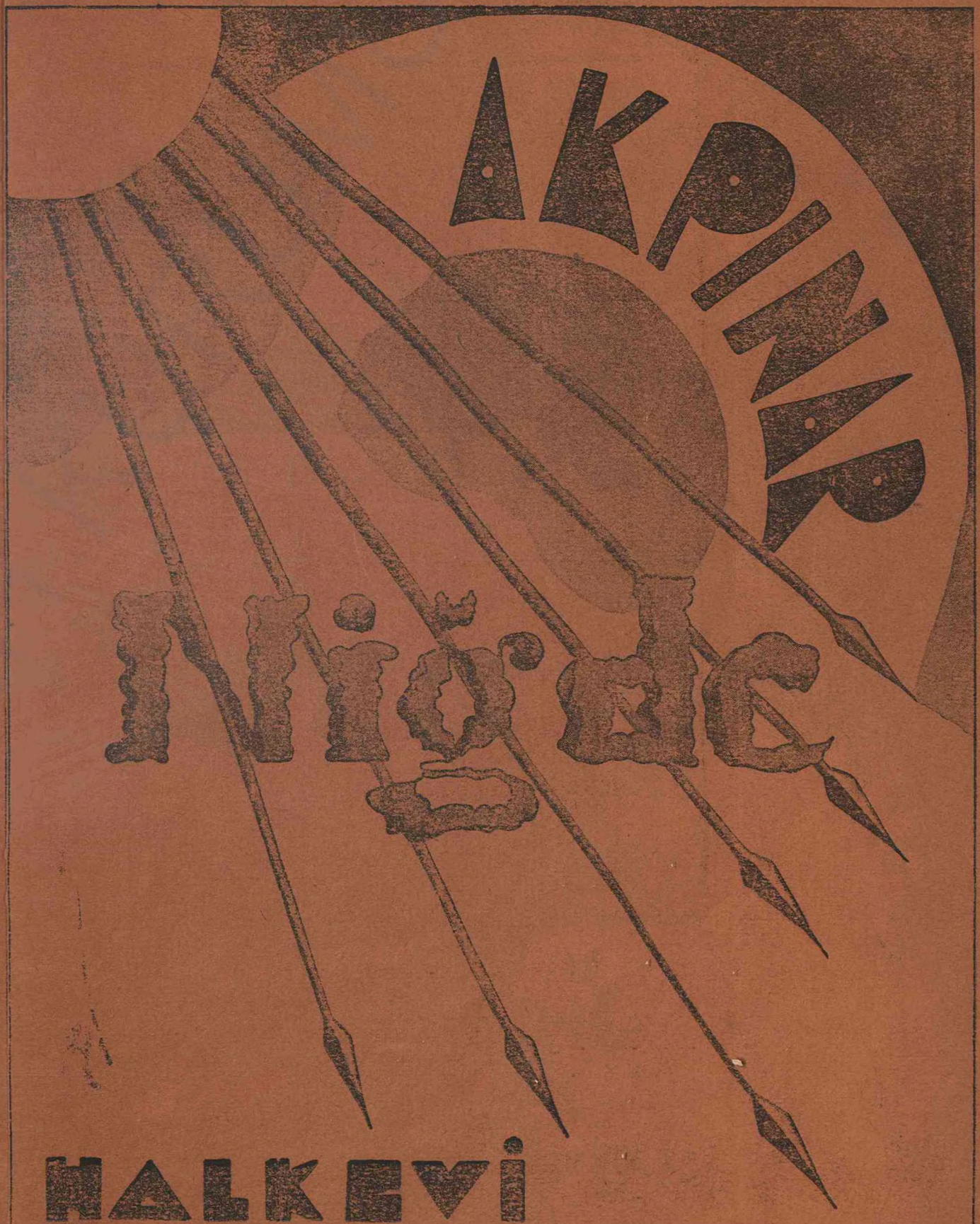

HALKEVİ

Sayı : 23,24,25,26 2.K. Ş.Mart, Nisan 1937 Yıl : 2 1934

Kemal

Halkevimizden bir görünüş

Verimli Ortaokulumuz

İmtiyaz sahibi : Eczacı Naim Erem, Umumî neşriyatı idare eden
Muallim Cevad
Niğde'de İl Basımevinde basılmıştır

Talebe Tahrir heyet'i

Çiçeronlar, Demostenler baş keserler sözümüze;
Genç sanat yıldız'arı ışık sunar özümüze.
Afroditler, Apllonlar, Venüs düşsün izimize;
Ünün.üze imrenerek Müz'ler gelsin dizimize.

Cevat İdil

OSMAN FERİT SAĞLAM'IN
TÜRK TARİH KURUMU'NA
ARMAĞANIDIR

SAYI : 22, 23, 24, 25 YIL : 3 2. K. Ş. MART NİSAN 1937

AKPINAR

NİĞDE HALKEVİ DERGİSİ

Onbeş yıldanberi Niğde matbuatına canlı kalemiyle hizmet eden Başmuharirimiz Cevat İdil

GENÇLİK NEDİR ?

Yeni yetiştirmekte olduğumuz Türk gençliği; kızıl Sultanlar idaresinden kurtuluş ve eğemenlik savaşına kadar geçen zorluklar deryasının felâket dalgalârında ruhlarını yıkamış, havarileşmiş, canlı birer tarih olmuş öğretmenler ordusunun Cumhuriyet kevserlerile yogurduğu bir kültür evreninin dilek kıvılcımları, ümit şimşekleri, bilimli bir dirim aşkı güneşleridir .

Türk öğretmenlerinin yarattığı bu gençlik, çamurdan yaratılmış adamlar olmayacaktır . Çünkü onlar, gönül suları ve fikir harçlarıyle yuğrulmuşlardır .

Onlar, köhnelikler ve bayatlıklar Firavunlarının paslı kafalarını ezen birer Musa ..

Onlar, insanlar değil, tarihler diriten birer İsa ..,

Onlar, ilmi Çinde aratan değil kendi nurlu inanlarının, ateşli dölenlerinin erguvanî göklerinden esatiri bir kudretle emdikleri ilim, fen ve sanat ruhunun mukaddes yaltırıklarını - Prometenin kahramanca hırsızlığı gibi değil, Jüpiterin şerarelerini sönük bırakacak bir parlaklıkla da değil, - hakikatlar kadar kesin, rontkenlerin, radyomların görülmezlikleri ışıtan şifalı şuaları gibi fışkırtan birer kahraman olacaklardır .

Onlar, Cenneti, kılıçların gölgeleirnde aratan değil, dolgun göğüslerinin, olgun dimağlarının onaracağı Türk vatanında yaratan birer Muhammet olacaklardır .

*
* *

Güzel hilâlın çatık kaşlarına, yıldız gözlerine ışık veren bu uçuş ve yükseliş devriminin (Büyük başarıcısına) yüce sayğılarını sunmaktan Tanrısal kıvançlar duyan arı duru akışlı Akpınar, bu nüshasını, genç kabiliyetlerin tebarüzü için Niğde Ortaokul öğrencilerinin Dil Kültürünü ünleyen bir broşür mahiyetinde çıkardı .

Bu kutsal dileğin tahakkukuna müsaade etmek lûtfunda bulunmuş olan sayın İlbay ve Parti Başkanımız Faik Üstüne, başarılarımızı kolaylaştıran Halkevi Başkanı ile Kültür ve Okul Direktörlerine de alenen teşekkür eder; bundan böyle de her nüshamızın bir kaç sahifesini çocuklarımızın yazılarına tahsis edeceğimizi arzeyleriz .

Cevat İdil

TÜRK TARİH KURUMU
KÜTÜPHANESİ

ULUMUZA !

Yüksel,
O yarattığın enginliğin içinde!.
Yüksel,
Tarihe bir ders açan
Derinliğin içinde!..
Yüksel,
On yılda bin yil aşan
bir benliğin içinde!..
Ululuk göklerinden getirdiğin o güzel
Cumhuriyet kızını
Bak, nasıl sevdi millet;
Bak kızıl gökte hilâl
Ne aşkla kucaklamış sevgili yıldızını?..
Kurtardığın, yücelttiğin o yosma, o istiklâl
Yaslanmış ta yiğit Türkün göksüne
Bak, nasıl gülümsüoyr, bak ta candan seyret!.
Gök Tanrı da görmedi yerleri yaratalı
Böyle bir yaratışı, ey emeller kartalı !
Sen, Türklüğün dehasının güneşisin;
Sen, gök Tanrının bir eşisin!

Yok, hayır.. Tanrılar da imrendi şerefine;
Sen, Ululuğun kendisisin!..

Cevat

ATATÜRKÜN GENÇLİĞI

Genç Türkiyenin eğemenliğini temsil eden Mustafa Kemâl 1880 senesinde SELÂNİKTE doğmuştur. Babası Rüsumat memurluğundan çekilip kereste ticaretile iştigal eden ALİ RIZA efendi idi. Mustafa Kemal daha küçükken babası öldüğünden bu yetim çocuğu pek sayın bir Türk kadını olan anası ZÜBEYDE hanım yetiştirmiştir. M. Kemâl Selânikte Şemsi efendi mektebinde ilk tahsilini yaptıktan sonra Selânik mülkiye rüştiyesine kaydolundu. Bu mektepte bir hocanın kendisine haksız olarak bir değnek vurması üzerine derhal mektebi bıraktı ve kendiliğinden Askerî Rüştüyesine girdi. Arkadaşlar görüyorsunuz ya; daha küçük yaştan haksızlığa tahammül edemiyordu. Burada ateşli zekâsı, fevkalâde kabiliyeti, hele riyaziyede emsalsiz kavrayışile öğretmenlerin dikkat nazarlarını kendine celbetti ve her cihetle pek çabuk inkişaf ettiğinden hocaları ona bir öğrenci değil, yetişmiş bir adam ve bir arkadaş muamelesi yapmak lüzumunu duydular.

Mustafa Kemâlin ismi evvelleri yalnız Mustafa idi. Mektebin riyaziye öğretmeni YÜZBAŞI MUSTAFA efendi, talebesi Mustafada gördüğü fevkalâde istidadı takdir ederek resmi künyesine "KEMÂL„ ismini de ilâve ettirdi. Mustafa Kemâl öğretmen Mustafa efendi bulunmadığı zamanlar onun yerine sınıflarda ders verirdi. Rüştüyeyi bitirdikten sonra Manastır askerî İdadisine oradan da tabiî Harbiye mektebine gitti. Erkâniharbiye sınıflarına ayrıldı, Harbiye mektebinde ve erkâniharbiye sınıflarında hocalarının daha ziyade dikkatini celbetti. M. Kemâlin riyaziyeye, edebiyata ve güzel söz söylemeğe büyük bir istidadı ve çok merakı vardı. Askerlik sanatına gelince M. KEMÂL'in büyük bir asker olarak yaratıldığı her halinden seziliyordu. Öğretmenleri ve arkadaşları onun müstesna bir şahsiyet olduğunu anlıyorlardı. M. Kemâlin geniş kavrayışlı zekâsı İdadi mektebinden itibaren mektep ve ders çevresinde sabit kalamadı; memleketin haline, siyasî vaziyetine alâka göstermeğe başlamıştı, arkadaşlariyle vatan ve ulus işleri üzerine konuşurdu; her düşündüğünü korkmadan söyler ve Sultan Hamit idaresini şiddetle tenkik ederdi. Zaten samimiyeti ve yüksek dirayetiyle kendisini bütün arkadaşlarına sevdirmiş ve onlar üzerinde manevî bir nufuz tesis etmiş olan M. Kemâli mektep idaresine karşı ele veren kimse çıkmamıştır. Lâkin mekteplerde umumî seviyeden yüksek olan tenkitçi seviyeleri takip ve tecessüsten hali kalmıyan müstebit ve müvesvis Sultanlık idaresi, M. Kemâli de gözden uzak tutmamış ve onu Erkâniharbiye yüzbaşılığı rütbe ve diplomasını aldığı gün 29 Kânunevel 1904 tevkif ettirerek Yıldız sarayına getirtmişti. Günlerce Yıldızda ve Abdülhamidin işitebileceği bir vaziyette sorguya çeklip aylarca mevkuf birakıldıktan sonra ŞAMA sürüldü.

M. Kemâl vazife ile Suriyenin her yerini dolaştığı zaman askerî idarenin sakatlığını ve halkın fena idareden çektiği izdirapları görüp anladı. Bunun üzerine muhitine, adalet ve hürriyete muhabbet, haksızlığa, istibdada, fena idareye karşı nefret ve muhalefet fikri dağıttı. 1906 yılı teşrinievvelinde bazı arkadaşlariyle Şamda «Vatan ve Hüriyet cemiyeti» namıyle gizli ve ihtilâlci bir cemiyet teşkil etti. Yafada cemiyetin bir şubesini açtı, Vatan ve hüriyetin faaliyetini Rumeliye de geçirmek maksadiyle Mısır ve Yunanısdandan geçerek gizlice Selâniğe geldi ve cemiyetin bir şubesini açtı. Meşrutiyetin ilânı sıralarında bu cemiyet (ittihad ve terakki) namını aldı. M. Kemâlin Selâniğe gelmesinden 4 ay sonra İstanbul hükûmeti onu Yafa'da araştırmakla beraber tutulup tevfik edilmesi için Selâniğe de emir vermişti. Ozaman Selânik merkez kumandan muavini olan Cemil bey (sabık dahiliye vekili) M. Kemâle haber verdi, M. Kemâl yine gizlice YAFA'ay döndü; izini kaybetti. 1907 yılı Eylülünde kolağası M. Kemâl bey kendini üçüncü kolorduya naklettirdi Manastıra gidecekken zekâsı ve çalışkanlığı sayesinde, üçüncü Ordu kumandanı onu Müşürlük Erkânıharbiyesinde alıkoydu. Burada hem vazifesini görüyor, hem de [İttihat ve tarakki] de çalışıyordu. 23 Temuz 1908 de ikinci meşrutiyet ilân edildi. M. Kemâlin düşündükleri İttihat ve terakki adamlarının düşündüklerine benzemiyordu. Onun için politikadan çekildi ve kendini büsbütün askerliğe vcrdi. Ordunun siyasetle uğraşmaması hakkında M. Kemâlin düşüncelerinin ne kadar doğru olduğunu 31 Mart vak'ası gösterir. Yalnız İttihat ve Terakki değil bütün meşrutiyet rejimi tehlikeye girmişti. Kendi teşebbüsü üzerine Rumeli'de teşekkül eden HAREKET ordusunun erkânıharbiye reisi oldu. Bu küçük ordunun harekâtını sevk ve tanzimde müstesna bir muvaffakiyet gösterdi. İstanbulda idare sağlamlaştıktan sonra gene askerliğine döndü. M. Kemâlin

— Devamı sayfa 18 de —

Gençlik hareketlerini dikkat ve önemle güden ve kayıran değimli İlbayımızın Spor bayramında Ortaokul öğrencilerine ve halka karşı inan ve içtenlikle ünledikleri veciz söylevlerini, ilgisi dolayısiyle bu nüshada neşrediyoruz .

Sayın yurtdaşlar, sevgili Türk çocuğu ve genci !

Bugün, Ulu Önderimiz ATATÜRK'ün bundan on dokuz yıl önce Milletini uçurumlardan kurtarmak, Millî savaşın başına geçmek için Samsuna ayak bastıklarının yıl dönümünü, Spor ve Gençlik bayramlarile bir arada kutlulamak üzre burada toplanmış bulunuyoruz . Bu üç bayramın bir araya getirilmesindeki derin manayı biraz deşelim ..

Atatürk'ün Samsuna ayak basması Türk ulusunun yepyeni ve çok kavi bir Devlet kurmasına yol açmıştı . Bu kurulan büyük Devletin asrî bir millet olarak yükselmesi, bütün medenî milletlerin sırasına ve hatta üstüne geçmesi için de gürbüz bir gençliğe, kuvvetli, sihhatli, neşeli, çevik bir nesle ihtiyaç vardır. Bu vasıfları bir millette yaratan âmillerin başında ise Spor, Beden terbiyesi gelir .

Dinleyiciler; tarihte en yüksek medeniyetler kuran Türk ulusu için gürbüz gençlik, geniş ve çeşit spor hareketleri en büyük meziyetler sırasında idi . Ecdadımız at üstünde, güreş alanlarında, harp, oyun meydanlarında daimî ve arasız bir spor ile yuğrulan kuvvetli bir gençlik, sağlam bir neslin bükülmez bazusu, yorulmaz bacağı, yenilmez vücudu ile çerçivelenen, zekâ ve iradesi sayesinde ozamanın malûm olan dünyasını buyrukları altına almışlardı . Ne yazık ki sonraları Türk bünyesine aykırı kötü bir saray, saltanat idaresi bu ruhu paslandırdı . Bu vücudu yıprandırdı, hırpaladı; kafaca olduğu kadar vücutçe de bir sukut ve inhitat devresi baş gösterdi . Yakın maziye göz çevirelim : Orada Türkü her şey ile beraber kuvvetli, güzel vücudunu; gürbüz, şen gençliğini kaybetmiş görürüz .

İşte arkadaşlar; Atatürk'ümüz yeniden yarattığı Türk ulusunun eski Türkün ve yeni medenî insanın malik olduğu bütün yüksek vücut meziyetlerine sahip olmuş vatandaşlarla dolması için hepimizi savaşa çağırıyor ve bunun remzi olarak bugün bu üç bayramı bir araya getiriyor, o istiyor ki Türk milleti; ecdadımız gibi, medenî dünya gibi Spor hareketlerine büyük bir rağbet göstersin ve bu sayede az zamanda eski genç, dinç, kuvvetli,

Ülkü yolculuğundaki adımlarımıza hız veren sayın Vali ve Parti Başkanımız Bay Faik Üstün

C. H. P. Niğde İlçe-yönkurul Başkanı ve Halkevi Dil, Tarih Edebiyat kolu Mümessili Ferit Ecer

Dergimizin ilk çıkışında kıymetli yardımı dokunan Şarbay Dr. Hüseyin Ülkü

Mecmuamızın bu nüshasını öğrencilerin broşürüne tahsis etmek suretiyle eğitimsel gayeyi besleyen sayın Halkevi başkanımız Naim Erem

Ortaokul Direktörü Seyfi Yalvaçer

Sayın Kültür Direktörümüz H. İ. Özkaya

10 Mayıs Spor bayramı görülerinden

23 Nisan

Ey, kudretli kollarını sallıyarak acuna hükmeden, yücelikler gösteren ellerini kaldırarak acunun tarihine yönler veren, doğudan batıya yürüyerek yer yüzünde sayısız devletler kuran; Tarihini, toprakların derinliklerinde sakladıkları medeniyetlerin izerleriyle belirten, koca Türkün soyundan gelen sayın büyüklerim !..

Ey, yarının ufuklarını parlatacak mini mini güneşler .. Ey, bu günün çocukları ! Sizin en büyük bayramınız olan bu mutlu günümüzü candan kutluluyorum...

Bugün, her Türk kalbinin aynı hisle çarptığı, ayni seviçle dolup taştığı bir gündür ! Bu günü unutma, Türk çocuğu !...

Bu gün, özgenliğe susamış, istibdattan yanan, kavrulan, kanayan, parçalanan dudaklarımıza özgenlik suyunu veren, sana yaşamak aşkını içiren, Türklüğün, yepyeni ve en orijinal rejimler üzerine kurulmuş devletini acuna ilân ettiği bir gündür ; bir tarih başlangıcıdır !..

çevik, neşeli ve çalışkan Türk yeniden meydana gelsin ve kenkisinin armaganı olan bu Devlet, bu Türk Cumhuriyeti onun kuvvetli umuzlarından bir daha yerlere düşmesin, zâf, inhitat görmesin . İleri, daima yukarı gistsin . Dünyanın baş milleti rolünü yeniden ve ebedî olarak deruhte eylesin .

Yşşasın Milletimiz, Yaşasın ATATÜRK ve Gençlik .

Bu can şurubunu veren, temiz alnımızın kara damgalarını silen, uluyan fırtınaları susturan, kudurmuş dalgaları yenen bugün; senin parlak göklerindeki ay yıldızlara eşolan, ecdadının kaniyle renklenen şanlı bayrağını yükseklerde dalgalandıran, büyük dehasiyle «yüksel, bu yolda göklere kadar yüksel !» diye haykıran, dünyada sayğı ve dostluk sempatisi uyandıran, ulu [Ata] nın, o büyük Oğanın kutsal armağanıdır...

Bu Oğan, sizlere Cumuriyet Uçmağının sarsılmaz temelini 23 Nisân 1920 de atmıştır . Bu temel; senin canın, malın, namusun, şerefin, her şeyindir !..

Ey, Türk çocuğu ; senin istiklâl aşkıyle örülen bu yapını bir gün yıkınak istiyecek hayin eller karşına çıkacak olursa onları yenecek, onları kıracak tanrısal gücü, yıkıcı ve yapıcı enerjiyi bengisular fışkıran iki mukaddes kaynağında .. «Damarlarında yüzen asıl kan» ile Kemalizm rejiminin yarattığı bilim ve inan kaynaklarında bulacağın için sen, mutuna imrenilecek bir yiğit olduğun kadar özden kutlulanacak bir bahtiyarsın !..

Sen, her zaman bu iki ışıktan aydınlanacak, yükselmek hızını bu kaynaklardan alacaksın ! Sen, Cumuriyetli istiklâl yolunun ölmez, öldürülmez bekcisi ve nöbet savcısı olacaksın !..

İşte, senin gideceğin yolu gösteren sana istiklâl tacını geydiren bu «Millî dehanın günesini » ; ülkümüzü onunla beraber işliyen ve başaran, ulusal, ateşli bir gayreti benliklerinden taşıran bütün sayın büyüklerini

ANKARANIN BAŞŞEHİR YAPILMASINDKİ Tarihi ve askeri önem

—1 Atatürk Aanadoluya geçip bütün Türkleri Erkinlik kavğasına çağırdıktan sonradır ki Anadolunun İstanbulla hiç ilişigi kalmamıştı .

Türkiyeyi parçalamak yolunda önlerine bir engel çıkması ile keyifleri kaçan devletler Anadoluyu İstanbulla birleştirip, işlerini kolaylaştırmak istediler .

Osmanlı devleti içinde de böyle bir anlaşmayı isteyenler çoktu . Bu istekler sonucu olarak murahaslar gönderildi, konuşmalar yapıldı ve Kamutayda Anadolunun da saylavları bulunması kararlaştırıldı . Fakat Kamutay nerede olacaktı ? ya İstanbul, ya da Atatürkün istediği gibi Ankara.

Atatürk Kamutayın İstanbulda açılmasının ne kadar zararlı olduğunu biliyordu . Fakat ne yazık ki arkadaşları arasında onu anlamıyanlar İstanbulu kabul ettiler .

Az sonra onun fikrini «16 Nart1920» tutavı ile pek acı bir surette anladılar . O gün Kamutay «İngiliz» müfrezeleri tarafından tutav edilmiş, saylâvların bazıları Maltaya sürğün, ba-

unutma ! . .

Onları her zaman ve her yerde yaşat; onlara bir Tanrı gibi tapın ! Konduğun mirası her şeyden ve herkesten kıskan; çünkü, sayın öğretmenim B. Cevat İdilin bir şiirinde dediği gibi «Bu yaratışlara, bu şerefe Tanrılar bile imrenmiştir ! . . »

3. 127 Hulûsi Uluğ

zıları da hapsedilmişlerdi . Anadoluya kaçabilen diğerleri de Atatürkün etrafına toplanmış «23 Nisan 1920» de resmen Ankara Başşehir olmak üzre « Türkiye Büyük Millet Meclisi » Hükûmetini kurmuşlardı .

Savaş bittikten ve Cumhuriyetin ilânından sonra da «artık Anadoluda işin bittiğini ve baş şehrin İstanbula naklini» isteyenler oldu . Fakat Atatürk onlara yapılan değil, asıl yapılacak olan kapsal devrimcilik savaşını anlattı .

— 2 Askerî ehemmiyeti :

Ankara yurdun tam ortasında idi. Demir yolu ile o bir illere bağlı olan tarafında ordular kurutacak kadar geniş bir bozkır bulunuyordu .

Doğu ile batıya, kuzey ile güneye hemen hemen aynı uzaklıkta gibidir . İstanbul ise yalnız batıya yakındı . Bu sayede Ankaranın stratejik kıymeti büyüktü. Sınırlara asker yollama işi İstanbuldan daha kolay ve elverişliydi çünkü doğu ve batı yollarının kavuşağındaydı .

Ankarayı tutav edebilmek için Otanı ve üzerinde dalğalanan bayrağı uğruna canını fedaya hazır geniş araziyi geçmek lâzımdı . Halbuki İstanbul Anraraya nisbetle her çihetçe zayıftı .

2. 24 Rebi'î Tüzün

ÜLKÜ NEDİR ?

Ülkü bir dağdır. Öyle bir dağ ki, etekleri sarp ve yalçın kayalarla, tepesi büyük çığlarla kapalıdır. Bu yalçın kayaların ve bu koca çığların sonunda yüce emellerin varmak istediği bir amaç var. . Bu amaç, pek çok gönüllerin sevdiği bir gelindir; bu amaç pek çok hayallerin gelip konmak istediği bir yerdir. Fakat, bu amaça varabilmek için yalçın kayaları aşmak, çığları atlamak gerektir. Bunun için de güven, güç, ökem gerektir. .

Güvensiz kalp ürkek bir hayvana, güçsüz bir vucut köksüz pir ağaça, ökemsiz baş pusulasız bir gemiye benzer. Köksüz bir ağaç nasılki kuvvetli fırtınalara dayanmazsa; pusulasız bir gemi nasılki yolunu bulamaz, denizin geniş enginliklerinde bir serseri gibi dolaşırsa' güvensiz, güçsüz, ökemsiz bir kimse de ülkü yollarında benliğini ve yolunu kaybeder. Çünkü en kuvvetli fırtınalar, en dolanbaçlı yollar, en korkunç nesneler oradadır .

Aynı zamanda ülkü o kadar parlak, o kadar serttir ki bazı gözleri kamaştırır; kesmiyen dişleri kırar; keskin kılıçları körletir. Fakat, kendine varmak isteyen parlak zekâların kullandığı keskin kılıçlar karşısında, bütün hırçınlıklarını bırakarak kendini kendinden daha kuvvetlilere bırakır .

Ülküyü kollarına alan kimse dünyanın en bahtiyar adamıdır. Çünkü o, ülkü bağlarından saadet çiçekleri koparmıştır. Şu halde ülküyü sarp kayaların ve koca çığların arkasında bütün yorğunlukları dinlendirmek için yapılmış bir bahçeyede benzetebiliriz. Bu bahçede yorgun ruhları dinlendirmek için neler, neler var ! . .

Daha sonra, ülkü bir çağlıyandır. Bir çağlıyan ki suları geniş fikirlerle beslenir Aktığı yerler en çetin ve sarp kayalarla, en dolanbaçlı ve can sıkıcı yollarla düğümlüdür . Nihayet geniş, yeşil, süslü bir ova . . ülkü çağlayanın bu sonsuz yeşilliklerini kilometrelece uzaklara taşıran ovalara, ateşli gönülleri ferahlatan çağlayanın gümüş sütunlarına bağlanmayı, hem bütün ömrünce bağlanmayı hangi gönül istemez ? · Ülkü denilen o büyük ve uğultulu çağlıyanın ilk sularını bu güzellikler doğurmuş olmuyor mu ? . .

Bir bakıma ülküyü bir denize de benzetemez miyiz ?Deniz hırçın ve yakıcı dalgaların anasıdır · O dalgalar bazan kayıkları parmağında, motörleri avucunda, koca vapurları kucağında bir beşik gibi sallar . Bu teknelerin içinde çürüğü, dayanıksızı, köhnesi varsa, denizin doymak bilmiyen aç midesine iner. Ülkü de öyle değil midir? O da karşısındakiler gibi dalından düşmüş cansız bir yaprak görürse, bir sonbahar yeli hırçınlığiyle onları öneüne katıp sürüklemez mi ? , .

*
* *

Ülkü, aşılması zor bir dağdır; demiştim; Fakat, aşılması hiçbir zaman imkânsız değildir.

Ülkü bir haznedir. Bu hazinede

SÖNÜK IŞIKLAR

Gene odanın penceresi önüne oturmuş, tabiğatın güzelliklerini seyre dalmıştım. Güneşin kızı sarı uzun saçlarını arzın üzerinden topluyor, dağın arkasından kaşları gözükmeğe başlayan sevgilisi Aya bir saklambaç oyunu hazırlıyordu.

Çeşme başları gitgide ıssızlaşıyor, ortalığı derin bir sessizlik kaplıyor, yavaş yavaş köşeler kararıyordu.

Karşıda yüksek mahallelerde görünüp kaybolan, sönüp parlayan titrek ışıklar görünüyordu.

Bu sönük ışıkların manzarasını görüyor, kendi kendime : «varlık içinde yokluk ! » diyorum. Arkasından "bu sönük kasaba nasıl canlandırılabilir, nasıl güzelleştirilebilir? „ ve sonra karşıdaki solğun ışıklara bakıp : "Elektrikle.. „ Diyorum Derin bir nefes aldıktan sonra düşüncelerim şöyle sürüp sıralanıyordu :

Tabiğat sevgisi yeşilliktir, kasabanın güzel bir plânı ve sıhhî bir su teşkilâtı olmalıdır; çocukların gürbüz yetişmeleri için çocuk bahçeleri yapılmalıdır.

Sonra gözlerimi yumup «şimdi bu işlerin hangisi yapılıyor» ? diye düşünürken lâmbaların solğun ışıklarına bakmamak için gözlerimi sıkı sıkıya kapıyor, sonsuz hulyalara dalıyorum :

Kendimi sık ağaçlı, güzel bir çocuk bahcesinde buluyorum. Güneşin batmasıyle beraber yükselen Ayın bayğın ışığı altında tabiğatın bin bir güzelliklerini, gönüllere arzular saçan cazibelerini koynunda barındıran altun parıltılı bir cennet köşesinin asfalt yolları üzerinde dolaşıyorum; bu anda tatlı bir ses beni dalğınlığımdan uyandırıyor; yene o sönük ve solğun ışıklarla karşlaşıyorum ; gayrı ihtiyari haykırıyorum !

— Of... bunlar da ne vakit yapılacak ? !...

3. 8 İstiklâl Göncü

Tanrısal umutların kutsal oyları saklıdır.

Ülkü bir kuştur. onu tutmak için çok koşmak ve çok yorulmak lâzımdır; Fakat, bu kuş tutulursa sesi, bütün yorgulukları dinlendirecek kadar tatlıdır.

Binbir çeşit çiçeklerin arasında yeşil bir ağacın altında oturuken ülkü güneşinin aydınlattığı bir bahçede tabiî bir müzik dinlemek yorğun ruhlar için ne saadettir, değil mi ?..

3. 23. Kemal Alptekin

Gün batarken

Günün altın çubuğu parlak sulara daldı,
Batının bulutları onu koynuna aldı.
Artık kızıllaştı su, kızıllaştı dört biryan;
Esen ye lde soğudu o bütün gün ısınan.

***

Gecenin kıyak eli renklerin yakasında;
Ulu ğün söndü artık gecenin arkasında.
Çöktü şimdi karanlık yavaş yavaş heryana,
Aslan yelesi gibi ürperen her alana...

S. 3 No.127 Hulûsî Uluğ

ONU NİÇİN SEVİYORUZ ?

Bizi bağrında yaşatan vatana, gölgesinde tinimizi dinlendiren Bayrağa, yurdumuza dirim veren Güneşe nasıl candan bağlıysak yurdumuzu kıyan Padişahlardan kurtaran ve Uçmağa çeviren o başa da işte böyle candan bağlıyız. Düşmanlarla el ele verip kara basan bir dönü yaşamak istiyen Sultanların elinden eğemenliği alan, yerde sürünen devrimi göklerin doruğuna ulaştıran, kızgın bir çöle benziyen ülkeyi tansılar yaratarak güzel bir meyve bahçesine çeviren Kamâli sonsuz bir içdenlikle seviyoruz. Onun yarattığı devrim, gökte uçan şehitleri başarıları yeni bir yaratım yeni bir örnektir.

Şu cansız fotografisi karşısında bile ürpermemek elde değildir. İşte bu ürperme Türkün Kamâline ve yurduna karşı kopmaz zincirle bağlılığını gösterir. Kazandığı utkularla öğünmiyen, daima geleceği düşünen, bütün Güneşlere ışık veren Atatürkün adını Bütün Türklük saygıyla anmaktadır.

Benliğimizi elimize veren, al ve beyazın öpüşmesine engel olmayı istemiş yad elleri kıran, yurdumuza göz koyanların gözünü oyan, kardeş gibi geçinenlere kardeşçe muamele eden Ulu Önderi işte bunun için seviyoruz.

Yaşasın Atatürk ve onun yıldızları!..

İ Çomer

Gidene

Sayın öğretmenim Bay Yaşar,a

Batarsa göklerde nasıl her yıldız,
Sen de ufkumuzda öylece battın.
Doğarken göklerde o sarışın kız,
Onunla beraber doğmadı bahtın...

İlkbahahar yağmuru sessiz yağarken,
Tabudun onunla yıkanıyordu.
Al, beyaz sıkıca seni sararken,
Gönlüm öldüğüne inanmıyordu.

Topraklar alırken seni koynuna,
Uğruna dökmedik yaşlar mı kaldı?..
Bizi de alsana yine yanına,
Baksana öksüzler başını sardı...

Gözlerden çekildinse kalplerde doğdun,
Ey koca öğretmen, duygulu yiğit.
Orasıdır artık hep senin yurdun,
Birceğiz kalkın da sözümü işit !...

3. 56. Belkıs Balcı

İlk Bahar

Ilık rüzgârlariyle okşuyor bayırları.
Kıştan yeni kurtuldu ilk baharın günleri.
İnce yağmurlariyle besliyor çayırları,
Ortaya hayat saçtı ilk baharın günleri.

***

Türlü türlü ağaçlar, çeşit çeşit giyindi,
Uyuşuk hayvancıklar çıktılar inlerinden.
Serçeler bundan sonra bulacak bol yeyinti,
Evrenler bütün hoşnut ilk bahar günlerinden.

***

Ogelince boşluğu şeneltti kırlangıçlar,
Kırlarsa bin bir çeşit renklere bezendiler.
Bademlerle iğdeler, eriklerle alıçlar
Filizler, çiçeklerle ne güzel bezendiler ?...

Hasan

Niğdeyi nasıl

Cüzelleştiririz ?

Evvelâ Şehir plânını yaptırır ona göre bütün şehiri imar ettiririz. Büyük caddeler açar ve caddeleri asfalt döşer kenarlarına ağaç diker, büyük buluvarlar vücuda getiririz. Kayabaşına, Tepevirana bahçe içinde kübik evler yaptırırız. Bedenin istasyona bakan tarafındaki evleri yıktırır yerlerine bahçe içinde kübik evler yaptırırız.

Alâeddin tepesine kazino veya park yaparız. Çayırda modern bir Stadyom ve bir tarafına da Çocuk bahçesi yaptırırız. Elektrik getirir, şehri tenvir ederiz.

Su tesisatı yapar, bütün evlere veririz. Sinemalar yaptırır, sesli filimler getirtiriz.

Seyyah ve yolcuların rahat edebilmesi için büyük oteller yaptırırız, Halkın eğlenmesi için eğlenti mahalleri ve büyük tiyatrolar yaptırırız. Tenis, spor yerleri yaptırır, genç nesli spora alıştırmağa çalışırız.

Şehri böylece güzelleştiririz; fakat şimdi bunlar senelere muhtaçtır.

2. 81 Süheylâ Ülkü

Namık Kemal

Namık Kemal, 1840 Tarihinde Tekirdağında doğdu. Müneccim başı Mustafa Asımın oğludur. Çocukluğunu Karsta ve Sofyada geçirmiştir. 17 yaşında iken İstanbula gelmiş, daha o zeman bile: «Encümeni şuara» denilen şairler topluluğuna girmişti. Yaşının pek genç olmasına rağmen ateşli şiirler yazıyordu.

Sonra «Tasviri efkâr»gazetesine yazılar yazmağa başladı. Bu gazetenin baş yazıcısı olan Şinasi ile devrin fikirlerini yazdılar. Şinasi Avrupaya gidince gazetenin baş yazıcılığını aldı. Bazı bilgili gençlerle birleşerek «Genç Türkler» Cemiyetini kurdu.

Abdülaziz bundan kuşkulanarak Namık Kemali takip ettiriyordu. O da gizlice Avrupaya kaçtı. Londurada Ziya Paşa ile birleşerek Hurivet gazetesini çıkarmağa başladı. Avrupadaki yenilikleri gördükçe ulusu uyandıracak ateşli yazılar yazıyordu. Vatandaşlara Hüriyeti anlatmağa ve memleketin idaresindeki fenalıkları göstermeğe özeniyordu.

Bir müddet sonra tekrar İstanbula döndü. Cnmhuriyetle idare olunan devletlerin nasıl ileri gittiğini, halka yazıları ile açık, açık anlatıyordu. Hükûmet bunu susturmak için Gelibolu mutasarıflığını vererek İstanbuldan uzaklaştırdı. O da başka imza ile yine ateşli şiirler yazmakta devam etti

« Vatanın bağrına duşman dayadı hançerini
Yokmudur kurtaracak bahtı kara maderini?»

diyen Namık Kemalin herbir sözü gençlerin kalbini bir kıvılcım gibi tutuşturuyordu. Nihayet Mağosa kalesine attılar. Buranın ağır sıtmalı kavasını kaldıramadı. 1888 yılında henüz 48 yaşındaiken öldü.

İşte bu büyük vatansever, ulusunun kurtuluşunu ruhunda buldu. Onun âteşin şiirlerini okuyan bir genç kalbinde de vatan ve kemal aşkı alevlerinin parlamaması kabil miydi? derin bir uykuya dalmış olan talihsiz kurbanlıklar yavaş yavaş uyanmağa başladılar. Zaten o bir şiirinde de bütün Türk gençliğine şöyle bağırıyordu. «Arş yigitler vatan imdadına! » Bunu okurken başları dönen gençler takip ediliyor, yakalandıkça canavarcasına akıntıya atılıyordu.

Ey ulu azan, mezarında rahat uyu!.. Atatürkün gösterdiği yoldan yarışırcasına giden Türk, bu gün utkusuyle her mukaddes emeli aydınlattı. Mümkün olsa da Mezarından bir az başını kaldırsan o zeman kara bulutlarla kaplı Türkiye yerine şimdi etrafa kamaştırıcı ışıklar saçan, ideal Türkiyeyi göreceksin.

İşte bu Atatürk Türkiyesidir; bu, genç Türkiyedir.

Arkadaşlar, bu büyük ozandan şu dersi almış oluyoruz: Vatan her şeyden üstündür.

Vatan, ülkü taşından yonulan, Atalar kanîyle yazılan kutsal bir abidedir. Onun uğrunda canını feda edenlere ne mutlu.

S. 3 A 257 Mükâfat Önsoy

Kış

Kaldık diz boyu karda;
Dağlarda, yaylâlarda.

Duysana, kış mevsimi.
Şu ağlayan sesimi !..

Merhamet et kış baba,
Elimiz kaldı darda !..

Yol ver biraz, geçelim,
Yolumuzu seçelim.

Güneş açsın gülelim.
Eylenelim, gezelim.

1. 122 Semrâ Ülkü

ŞAHLANAN RUH

Arzın köhne kabuğunda bir kablumbağa gibi sürünen kapkara tren Menemene giriyor: Kapalı dudaklarım uzak bir hayale dalarak acı, acı gülümsüyor.

Şahlanan bir tepe üzerinde Kubilayın anıtı yükseliyor, ötede ufka kadar yayılan Menemen ovası derin ve acı tatlı bir haz içinde ağlıyor; sayğı değer bu gence karşı sankî utangaç duruyor. Yolunu şaşırmış bir rüzğar, anıta çarpıp üzünlü sesler çıkarıyor.

Anıt, güneşin son ışıkları arasında tabiğatın bin bir güzelliğini koynunda barındıran, altun parıltılı bir cennet köşesini bekleyen bir azizi andırıyor

Bu anda ağabeyimin kırmızı yanakları soluk sarı bir güle benzemişti; Elâ gözlerinin içine sonsuz

bir acı serpildi; dakkalarca baktı, baktı, baktı, !..

Sonra gözlerini bana çevirip zaman denen şeyin kudretini, hayat denen çapraşık yolun sırrını bilmek ve anlamak istiyorum dedi ve gözlerini tekrar çevirdi

Güneş ufukta erirken bir daha bakıyorum .

sonsuz hevesimi bir türlü alamıyor ve kendi kendime: Şu görünen yeşillik ; çetin hayatını alın terile kazanan, nihayet vucudünü ülküsünün şerefi yolunda kurban verenin muazzam bir türbesi midir acaba?..» diyorum. Tren kalktı . Şahlanan tepe arkada kaldı; fakat, şahlanan ruh bizimle beraber gidiyor. Güneşin son ışıkları altında prıldıyan sap yığınlarına, ilerde tepelerin üstüne gelişi güzel serpilmiş ağaçların manzarasına bakıp yüreğimin çoşkunluğunu yatıştırmak istiyor; fakat, akşamın alaca karanlıkları altında zaman, zaman Kubulayı hâlâ görüyor gibiyim ve yerlere kapanıp saatlerce göz yaşı dökmek istiyorum .

3. 8 İstiklâl Göncü

İnan

Sanmayın ki az yaptı, bize o Osmanlılar,
Dışı yüce şanlılar, içi alçak sanlılar !

Dört yanın genç kızları sarayda toplanırdı
Ki zevk sürsün Halife diyerek çalınırdı .

Kırbaçla toplanılan vergileri yiyerek ,
Kültür, ilim, makine hep günahtır diyerek

Ne mektep açtırdılar, ne de bir ilim evi ,
Açmak isteyenler de ansızın yerdi çivi !

Bir zamanlar şöhreti Acunu sarmış iken ,
Bir çok geniş ülkeyi derlemiş karmış iken ,

Bir zamanlar Yunan da onun hakkından geldi
Sarayda keyfedenler yere kadar igildi !

Afrika, Avrupada yer kalmadı elinde ,
Kaptırdığı her ülke bir devlet bedelinde !

O nankör Hâkanların çekti de cezasını
Onur taşır bu Ulus içten tuttu yasını !

O ulus ki düşkündü çok serbes yaşamaya,
Aklınız kestimiydi, girer miydi torbaya ?. .

Emsali görülmiyen savaşlara girdiler,
Titrettiler Acunu, ülkülere erdiler !

Öyle zalim başları artık çekemezdiler,
Son yolu gösterdiler, «haydi gidin!» dediler.

Birdenbire ortaya genç bir baş çıkardılar,
Başı gören özleri hayrette bıraktılar !

Bir baş ki işlerini düşünüp te yapıyor,
En zorlu devrimleri usuğlukla kapıyor !

Ulusuyle birlikte çizdiği pilânlarda ,
Adı, Sanı Ünlendi Acunda Düyanlarda !

Görünüşte gölgeden farkı yok bir devleti ,
Cumuriyetin şanlı zirvesine iletti !

Ulusu Türk, kendi de Türkün Atası oldu ,
Yiğit, dölenli evlât tam Atasını buldu !

3. 326 Mustafa Gökalp

YARGILANMIŞ HOCAMA

Ey sayın öğretmenim, ey sanatı pek özlü !.
Seni de mi bizlere çok gördü o aç gözlü ?!

Sen, güzel tabiğatın yaratanı gibiydin !.
Başımızda güneşin al bir tanı gibiydin !.

Sen; daha koncalıktan yeni çıkmış bir güldün
Genç yaşında ne yazık, topraklara gömüldün ?!

Sen büsbütün ölmedin, yaşayacaktır adın .
Yaşatacak adını o pek ince sanatın !

Baharın tatlı esen rüzğârlarıyle uyu ..
Sana rahat uyutsun tabiğat bu uykuyu !..

3. 127 Hulûsi Ulug

Oruç

Monolok

Çocukluk bu ya, o gün pazarda dolaşıyordum .
Ramazan oğlu orucu gördüm .
Herkes onu ağırlıyordu ..
Bize bir ay kadar misafir gelmez misin ? Dedim ..
— Peki, gelirim dedi ...
Ben okula geldim . Akşamüzeri eve varınca anneme :
— Anne , buraya Erikler ilçesinin Toylar köyünden Ramazan oğlu Oruç gelmiş . Annem :
— Geldi oğlum ya ; Bu misafir , ev ekmegi yemez . Buna, gidinceye kadar çarşıdan ekmek lâzım . Oda (4) liraya bakar . Yalnız ekmek olsa ... Şimdi bu kadayif mi istemez , su böregi mi istemez , baklava mı istemez ? Her şey ister . İyi şeyi kim sevmez ... İyi ama, bu misafir babanı (35) liradan çıkarır ...
Ben bu laflara kızarak :
—Peki anne amma, onun hatırı sayılıyor. Pazarda benden başka daha (1000) kişi davet ediyorlardi . Söyleyeyim de bari gitsin, dedim ...
Bu sözlerimizi meğer o da salondan dinlermiş . Ben şu, orucu tutayım da şöyleyeyim deye , odanın kapusundan dışarı çıkınca nedense, akıl buya, oruç kaçtı gitti . Herhalde (1000) kişiden birinin evinde misafirdir diye düşünerek peşine düşmedim . Komşumuz Hatçe ablaya gittim :
— Bundan sonra çocuklarının ismini ya Oruç ya Ramazan koy .
— Niçin ?.

RAMAZAN BAYRAMI

- Monolok -

Bir aylık idmanın acısını çıkartacak ramazan bayramıdır .
Sabah saat altıda kulağımı çınlatan ezan sesile yatağımdan fırladım, hemen abdestimi aldıktan sonra herkes gibi İslâmevinin yolunu tuttum. Fakat ayağımı yumağı unutmuşum. Tekrar eve döndüm, ayağımı yıkadıktan sonra islâmevinin yolunu tekrar tuttum .
Camiden çıktıktan sonra sessizliği çınlatan top sesleri yüreğimi hoplatmadı değil ; fakat ne de olsa bu bayram Ulusal bayramlara hiç benzemiyordu, hem de o gün hava çok soğuktu.

Hava soğuk, gök bulutlu,
Bayramınız olsun kutlu .

2. 47. Muzaffer Özdek

Neden olacak ?.. Hatça abla Acuna oruc isminde bir çocuk kurtulmuş deye 1 ay top atılır, davul çalınır . Davulda uykumuza iyi gelmez ya.. zaten sağolsun Öğretmenlerimizden A . R . Kocabaş Belediyeye şikâyet etmiş, davulun çalınmasını kaldırtmış ta ... Hadca ablanın kardaşına döndüm :
— Sen de bundan sonra doğacak cocuğunun ismini (BAYRAM) koy... Çünkü «Hatca ablanın kardaşı Bayrama bir çocuk kurtulmuş» diye, tam 3 gün ziyaretinize gelirler, şeker lemenizi yerler, evinizde oynarlar , sizi eylendirirler nasıl, hoş olmaz mı ?..

2. 21 Ziya Sezer

Bahar

İşte ben ve bütün insanların hatta hayvanların dört gözle beklediği şirin bahar geldi.
Artık o zavallı fakirlerin çektikleri eziyetlerle birçok insanların soğuğun tesirinden bitkinlikleri de defolmuştur.

İnsan baharı överken herne söylese yakıştığı için yazacağını da şaşırıyor.

Heryerde olduğu gibi sevimli Niğdemizde de ağaçlar açtı, yer yer yeşillikler görülmeğe başladı.
Sanki leyleklerin de acele gelişi bize baharı müjdelemek için midir ?

Fakat bahar da misafirdir; biliniz ki yakında gidecektir, onun kıymetini biliniz !..
Bu şen, bu güzel günlerde 'evde pinti pinti oturmayınız, geziniz !..

2. 42. Melâhat

Karıncalar

Elbirliği olmuşlar, bir yuvaya dolmuşlar;
Tam bir millet gibidir onların vaziyeti.
Herbiri başka başka, türlü ödev almuşlar;
Milletinkine benzer onların meziyeti .

Sabah güneş doğunca yuvadan ayrılırlar.
Kıvrım büklüm izlerden katarla yürüyerek
Herbiri kışa gerek bir yeme sarılırlar,
Dolu dolu dönerler sevinip gülüşerek..

Cesurlukta hiç bir fert onlara eş olamaz
Çalışkanlıkta ise onlar büsbütün üstün;
Hiçbir böcek işinde böyle kardeş olamaz
Yaşama kanununda tek yazmaz ancak.
bütün!..

1 - A. 426 Hasan

Arı ve arıcılık

Arkadaşlar,

Arı Bizim bildiğimizden fazla ekonomik alanda rol oynıyan bir sinektir . Karıncaların olduğu gibi Arıların da bir çok fertleri birleşip elbirliğiyle bir sosyete hayatı yaşar ve çalışırlar . Aralarında pek ziyade düzen ve iş bölümü olan bu heyete arı ailesi denir . Aileden ayrı düş müş bir arı tekbaşına yaşıyamaz ve ailesinin yaşaması için canını feda eder . Bir arı ailesinde üç cins arı görülür :

1 — Ana arı,
2 — İşçi arı,
3 — Erkek arı,

Anaarı pek nadir, istisnalardan vaz geçilmek suretiyle beher ailede bir tane bulunur. İşçiarı ise ailenin kütlesine göre 10 bin ilâ 80bin raddelerinde bulunur. Erkek arı ise oğul zamanı olan ilk baharda meydana gelerek 1 - 2 bine çıkabilir .

Arılar gerek duşmanlarından, gerekse hava değişmelerinden kendilerini korumak için ağaç veya kaya kouklarına girerek orada yuva kurmuşlardı. Eski insanlar bunların verdiği baldan istifade etmek için arıların yuvalarını yanlarına getirmişler ve bunlara Kovan ismini vermişlerdi . Arılar yaşayış tarzlarına uyğun olmak üzere kovanı beheri (50) Lit. den küçük olmayan peteklere bölmüşlerdir. Eski biçimleri geçen asrın ortalarına kadar değişmemiştir.

Geçen asrın ortalarında Avrupalı (Berteran) ile AmeriKalı (Langsrut) isminde iKi arıcı adam oynak peteği meydana getirerek bir sır olan arı hayatının aslına varmışlar ·Bundan başka birde çerçeveli kovanlar vardır ki bunlar iki kattır. 1cinsi kuluçkalık ikincisi ise ballık kısmıdır . Kuluçkalık kısmı 50 Lit . hacminde olmalı, ballık ise yarısına müsavi bir hacimde kâfidir .

Kışı çok olan yerlerde kovanın hacmı 80 — 100 $_{Dm.}^{3}$ hcminde olmalıdır. Çünki onlar ufak yerlerde daha çabük bal yaparlar ve iyi bir hararet hasıl ederler. Eğer kovan büyük olup ta içindeki nufus az olursa arılar büyük yeri temizleyemeyip ısıtamıyacaklarından kedilerine bir ağ kurdu musallat olur ki arıların fazla telef olmalarına sebep olur . Bu hastalığın önüne geçmek için kuluçkalığı büyültüp küçültmek lâzımdır ·

İlkbahara kadar arılar kuluçkalıkta kalırlar. Baharın işçi arıların bal yapmak için ballığa geçmeleri vardır. Bunun için bir ana ızgarası (7-8 M . M.) olmak icap eder. Bu ızgara çinkodandır; kışın bu alınarak yerine tahtadan bir kapak konur .

Kovanlar 2 türlüdür: Dik kovanlar yatık kovanlar .

Kovanlarda bir uçma deliği bulunur. Bu uçma deliği altta, üstte, yanda olduğuna göre « alttan uçma delikli, üsten uçma delikli yandan uçma delikli kovanlar ismini alır . Birde şöyle olur . Eğer bir kovanda bir aile oturuyorsa birli aile, 2 aile oturuyorsa ikizaile, 3 aile oturuyorsa üçüz aile ve diğer isimleri alırlar .

Çerçeveler :

Çerçeveler kovnın en mühim kısmını teşkil ederler ve bunlar tahtadan yapılır. Bunlar 27x42 S.m. genişliğinde olup çerçeveye göre değişirler . (Langsrut) kovanı 27x42 lik çerçeveleri havi olup (Rut) tarafından tadil edilen ve dünyaya en çok yayılan kovanlardır . (Langsrut) kovanı üstten geçmeli kovanlardır . Bursa ziraart mektebinde kullanılan kovanlar bunlardır'

Arının oğul vermesi :

Anaarı yumurtlamak ve bu suretle askerini çoğaltmakla uğraşır. 5 sene yaşarsada 2 . 5 yaşını geçmiş olanların hem yumurtaları azalır hem de içinde tohumu kalmaz. Böyleleri bir çok usuller tahtında değiştirilebilir. Günde (3000) yumurta yapar ve bunlar17 günde meydana gelir .

İşçi arı ise kovanın iç ve dış işleriyle uğraşır. Dünyaya geldiği zaman ilk defa iç işleri başlar. Bu yuvaya hararet hasıl etmek, havalandırmak, petek yapmak ve bozulan petekleri yapmak, kovanı temizlemek gibi işler 21 gün sürer; sonra 12 gün süren dış işler başlar; bu da su getirmektir, işçi arı21 günde meydana gelir. Erkek arı ise 24 günde vucude gelir. Kışa doğru bunlar; fazla bal yememeleri için işçiler tarafından kovulurlar.

Oğul : 1 ci teşrinde yumurtayı kesen anaarı 2 ci kânunda tekrar yumurtaya başlar. Anaarı meydana getirdigi beylerin kendine rakip ol-

duğunu anlayınca böceklere hucum eder fakat işçiler tarafıdan önlendiğine kızarak bir kaç ana arı uçmadeliğinden uçar giderler ki buna ilk oğul denir. Anaarı yavrularının başında tu..tu..tu!.. diye yavrularla «kıva,kıva» diye konuşarak anaarılar uçar giderlerki buna da(öten oğul) tabir edilir.

Bal verimi :

Arıcılığın en zevkli zamanı bal verimi zamanıdır. Bazı memleketlerde Ağustos ve Eylûl aylarında yapılır. Modern bal verimi Mayıs Haziran aylarında yapılır Niğdede ise Mart ayında yapılıyor; bu ise arıların zararınadır; çünkü arıların Mayısa kadar bala ihtiyaçları vardır. Kovanlardan bal alınırken arıları çıkarmak lâzımdır. Bunlrın kovandan çıkması, sesleriyle uzaktan duyulur. Bal alındımı derhal petekleri yerine koymalıdır. Çönkü bunlar üç dört günde kovanı tekrar doldurulur. Arı sahipleri baharın kovanları şöyle bir tetkik etmelidir : 1- Anaarı varmı? yumurtası çokmu ? arı gençmi ? 2 - arının nüfusu kovana yetermi ? 3 Petekler yeni ve temizmi ? Bu ancak fenni sandıklar da olur .

Arı hastalıkları

Arılar bir nevi karın gitmesi ve ishale tutulurlar. bu hastalığa tutulmalarının sebebi bazı memleketlerde kış fazla olur. Arılar defi tabilerini dışarı yapmak için çıkarlar. ve soğuk alarak ölürler, veyahutta defi tabilerini birbirlerinin üstüne yaparlar. Bu ise teaffün ederek arıları hasta yapar ve sonra ölürler.

Bizim memlekette olmıyan bilhassa Avrupada olan yavru çürüklüğü hasıl olur. Bu hastalık (krızalit) halinde iken başlar.

Arıların Düşmanları :

Arıların düşmanları pek çoktur. 1 Memelilerden fareler. 2 -kuşlardan ağaç kakan, kırlangıç, serçe, Arıkuşu gibi 3- Kurbagalar 4 · Zevahiften kertenkeleler. 5 · Zar kanatlılardan Eşekarıları, karıncalar. 6 - Pullu kanat sınıfından ölübaşı ve güveler arılara fazlasıyle ziyan yaparlar. Memleketimizdeki arı ırkları(kılınç arı, Kalkan arıdır.) Meşhur yabancı arı ırkları ise (İtalyan, Kafkas, Kıbrıs, Suriye) arılarıdır.

Bal

Bal mayiatı karboniye sınıfından muhtelif şekerlerin az çok mütehavvil nispette suda inkilâl etmesinden vücüde gelmiş koyu bir mahlüldür. Çarşıda satılan adî (Zakaros) şekerinin terkibi C . 12 H . 22 O 11 Balda bulunan ğılikos ve levilös) şekillerinin düstürü bir olup C . 6 H. 12 O. 6 düstüriyle gösterilir. Arılar yavrularına verdikleri arı sütünde O, 35 mevaddi Azotiye 0,73 gayri azotlu gıdalar, 0,08 su bulunur, Arılar yavrularına verdikleri gıdanın $\frac{3}{4}$ü sudur. Atalarımızın bir sözü vardır...

(Bir insanın zengin olması için döner taşiyle uçar kuşu olmalı) derler. Uçar kuştan maksat (Arıdır) fakat arıdan istifade etmek için fenni sürette çalışmayı bilmek lâzımdır.

2. A. Leylâ

Aşık Yahya

Seyfi Yalvacer

Aşık Yahya yine hayatını kazanmak için Mar'aş havalisine gider. Bunalır. Çamaşır ve saire için ailesine yazdıklarına cevap alamaz· Çoşar:

Yolumuzu uzattık uğrattık gayetle sarpa
Göğsümüz görünmez oldu vatan da
Pahalı olduğundan Nevşehirde arpa
Düşürdü (Adana) ya karlarda beni .
Eritti kalmadı yüreğimin yağı
Hem solu unuttuk ve hem de sağı
Uğrumuza sed oldu bu gâvur dağı
Düşürdü bu sene yollara beni .
Ne kadar çığırsam tükenmez ardı
Her kulun olur elbette derdi
Tanrım bu yıl beni ayırdı
Yatırmadı bu yaz kollarda beni.
Bu ayrılık varmış, bu bizim başta
Bazı pazarcıkta, bazı Maraşta .
Duruyor zannetmen (Keller) de beni
Böyle olursa bizim işimiz harap,
Cihana geleli içmedim şarap
Göndermediniz bana iki çift çorap
Aran turna gibi göllerde beni
Çayıra koyuverdik bizler de atı
İşler iyi ama uşaklar kötü
İki çift çorap yollamadın kadın Emeti
Yad eller gezdirir illerde beni .
Vefa olmazmış sizde kadınlar
Bize zindan şimdi geriler
Çiçekten zevkin alır arılar
Arılar yad eder ballarda beni .
Kantarcı dükkânına varıp dartıldık
Çalışak deye öyle yırtındık
(Yahya) her derdinden şimdi kurtuldu
öGrmesin dostlar bu halde beni

TALEBELİK HAYATINDA TERBİYELİ VE

Kibar olmak

Talebelik hayatı kadar tatlı ve sevinçli hayat yoktur. Bir kuş yuvasında yavrular masun, sevimli nasıl şakrak olurlarsa okuldaki yavrularda bazan masun ve duygulu, bazan sevimli ve şakrak olurlar. Bütün bunların başında kibarlık gelir . Talebeler gayet kibar olmalı, arkadaşlarını incitmemeli, hele kaba bir tarzda söyliyerek arkadaşlarını tahkir etmek, arkadaşı konuşurken müsade almadan sözünü kesmek, ufak bir yanlışa kahkahalı gülmekle izzeti nefsini kırmak talebeliğe yakışmayacak en kaba bir harekettir.

Talebe dışarda da kibarlığa örnek olabilir . Bilmediği bir şeyi bilirim diye ortaya atmamalı, sonunda mahcup olduktan başka yalancılığı da tutulmuş olur . Büyüklerle konuşurken de kibarlığı elden bırakmamalıdır . Ve daima büyüklerine saygı göstermeğe, gönüllerini incitmemeğe çalışmalıdır. İşte böyle talebeler daima öğretmenlerin takdirini arkadaşlarının sevgisini kazanmış olur . Biz de böyle olmağa çalışalım'

S.—2 No· 81 Süheylâ Ülkü

ATATÜRKÜN GENÇLİĞİ

— Baş tarafı sayfa 3 te —

gösterdiği yüksek muvaffakiyeti çekemiyenler onu kıt'ada muvaffak olmasın ve hevesi kırılsın diye Kolağalığından alay kumandanlığına tayin ettiler. Halbuki burada daha büyük muvaffakiyetler gösterdi; kendisini zabitlerine, kıt'asına çok sevdirdi. Bu vaziyetten hoşlanmıyan üçüncü ordu müfettişliği (orduyu isyana hazırlıyor) diye iftiralı raporlar yazdı. Harbiye nezareti bu korkulu Kolağasını Selânikten kaldırarak İstanbul Erkânı harbiyei umumiye dairesine memur etti. İşte görülüyor ki rütbesinin küçüklüğüne rağmen zekâsının şiddeti, yaradılışının fevkaladeliği yüzünden daima mustesna ve yüksek bir mevki kazanıyordu.

Kendisi bir demokrattı; küçük rütbeli zabitlerle oturur kalkar, azamet göstermez, büyüklerin yolsuzluklarını affetmez, nizamsız, yolsuz hareketlere karşı cephe alırdı. Orduda herkes onu seviyordu. O, sözü dinlenir, hürmet edilir bir arkadaş, bir âmir, bir Lider olmuştu.

Orduda sevilen ve şöhret kazanan Kolağası M. Kemâl bey Trablusgarba İtalyanlar taarruz edince bir kaç arkadaşıyle beraber 1911 senesinde Mısır tarikile Bingazi'ye geçti. Orada ilk tesadüf ettiği kumanda mıntakası Halepli Ethem paşanın kumanda ettiği Tobruk mevkii idi. Arkadaşlarıyle düşmanın mevziîni ve kuvvetlerini keşfederek Tobruk kuvvetlerini taarruza sevkettirdi. 9 Kânunsani 1912 de Tobruk muharebesi o havalide ilk başardığı muharebe ve ilk muvaffakiyeti oldu ve Binbaşılığa terfi etti. Derne kumandanı olarak bir sene orada kaldı. M. Kemâl Trablusgarptayken balkan harbi başlamıştı. Hemen ana vatanın müdafaasına koştu. Komanova meğlûbiyetini, Selâniğin sukutunu, Bulgar ordusunun Çatalcaya gelmiş olmasını Mısırda öğrenmişti. İşittiklerine çok müteessir olmakla beraber felâketlerin bu kadar çabuk olmasına inanmak istemiyordu. Bu yenililişin sebepleri Osmanlı hükûmetinin idaresizliği, ellerinden bir şey gelmeyişi, askerî bir çok yanlışlıkları idi. M. Kemâl Avrupa yoluyla Romanya üzerinden İstanbula geldiğinde vaziyeti işittiğinden daha fena buldu. Geliboluda toplanan kuvvetlerin harekat şubesi müdürü oldu. Edirneye yürüyeceği zamanda Bulayır kolordusu erkânıharbiye reisliğine geçerek ordunun yürüyüşünü idare etti. Balkan harbinden sonra Sofyaya Ateşimilter oldu ve umumî harbe kadar bu vazifede kaldı.

Harp başladıktan sora 1914 kânunuevveli sonuna kadar bu vazifede bırakıldı ve o sırada Kaymakam oldu. Bizim bu harba girişimizde acele edildiğini söylüyor Alman ordularının Paris üzerine muvaffakiyetle yürüdüğü sıralarda bile neticede itilâf devletlerinin kazanacağını çekinmeden söylüyordu.

Memleketi böyle korkunç bir kavgaya girmişken kendisi seyirci gibi Sofya Ataşemiliterliğinde kalamazdı. Osmanlı ordu ları baş kumandanlığından faal bir hizmet istedi. Onun fevkalâde istidat ve iktidarını pek iyi bilen Başkumandanlık bu isteğe karşılık vermedi. Bunun sebebi; doğruyu söyliyen, hatâlı fikir ve karakteri ortaya atan ve o zamana kadar her işte muvaffakiyet kazanan M. Kemâlden Başkumandan vekili Enver paşa çekiniyordu. Fakat M. Kemâl durmadı geldi ve Tekirdağında toplanacak bir fırkanın kumandanlığına tayin olundu. Fırkasını tanzim etti. Bu aralık

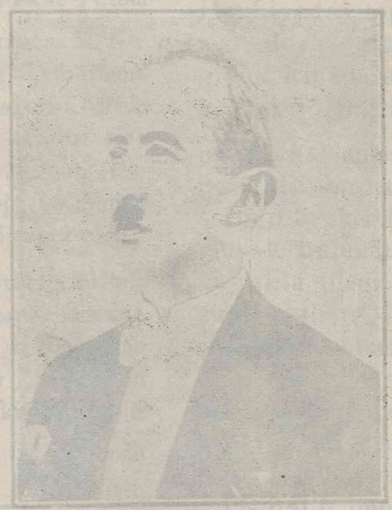

Çalışkanlık bir Hüma, başındadır yuvası ;
Üstünde inan, erdem bülbülleri ötüşür .
Göksün ulus sevgisi, yurt sevgisi obası ;
Kıymet ile başarı orda tüner, öpüşür .

***

Yüzün ayla yıldıza, gönlün Güneşe tünek ;
Nasıl uğurlu olmaz sarfettiğin her emek ?...
Bin kanat mı diledin evelki yıl sen bizden?.
On bin kanat gerelim, dile enerjimizden !..

***

Dile enerjimizden, kıvılcımlar saçalım ;
Dile dölenimizden Ergenekon açalım .
Bilim dikmenlerini kartal olup aşalım,
Göklerin yücesinde burç olup kaynaşalım !..

Cevat İdil

Maydos kumandanlığına tayin ettilerse de sonradan fırkasiyle beraber Bigalı köyüne çektiler .

İtilâf devletleri Gelibolu yarımadasına büyük kuvvetler çıkardıkları 25 Nisan 1915 tarihine kadar orada kaldı . Fakat Arıburnuna asker çıkarılmıya başlanınca M. Kemâl duramadı ; kendiliğinden Arıburnuna yetişerek ilerledi ; düşman askerini deniz kıyısında çiviledi . M. Kemâl boğazı tutmakla İstanbulu kurtarmıştı . Onun için İstanbul halkı kendisine sayğı ve minnet besliyordu. 1915 Mayısında Miralay oldu.

Görülüynr ki M. Kemâl rütbelerini hep harp meydanlarında haklı olarak kazanıyordu . 6-7 Ağustos 1915 te Osmanlı cephesini yandan Anafartalar tarafından çevirmek istiyen 100 bin kişilik İngiliz Kiçner ordusu da karşısında M. Kemâli buldu . 8-9 Ağustosta Suvla limanı istikametinde Cönk bayırında ve Kocatepede yaptığı şanlı taarruzlarla Kiçner ordusunu da mağlûp ederek Osmanlı ordusunun vaziyetini bir kere daha kurtardı. Cönkbayırı muharebesinde bir mermi parçası bu Türk kahramanının tam kalbi üzerine gelmiş; Fakat cebindeki saata çarptığı için, Türkün hayatını ilerde kurtaracak olan kahramanı Tanrı bize bağışlamıştı .

Bu yenilme üzerine düşman askerleri Geliboluyu bırakarak gittiler. Bütün millet bu muvaffakiyete sevindi . Düşmanlar bile bu kahramanlığı methetmekten kendilerini alamadılar. İngiliz ordu kumandanı general Hamilton raporunda "Türkler, biri biri ardınca mükemmel taarruzlarda bulundular„ diyordu . . .

3 : 329 : Süreyya

BAŞBAKAN İSMET İNÖNÜ

General İsmet 1884 te İzmirde doğdu . İzmir, Sivas ve İstanbulda orta tahsilini bitirdikten sonra 1906 da Harbiyeden topçu erkâniharp yüzbaşısı olarak çıktı . 1910 da Yemene giden kıt'ada erkâniharbiye subaylığı yaptı . İmam Yahya ile temin edilen siyasî anlaşmada hizmeti görülerek Binbaşı oldu . Balkan harbının sulh müzakerelerinde askerî müşavir olarak bulundu . Büyük harpte yarbaylıkla birinci ordu erkâniharbiyesinde çalıştı . Umumî karargâh birinci şube müdürlüğünden sonra Albay oldu . Korkomutanlığı yaptı . Mütarekede Harbiye Nezareti müsteşarlığına ve sulh hazırlıkları komisyonu reisliğine getirildi .

Osmanlı imparatorluğu tarihin mezarına yuvarlanırken Anadoluda ümit güneşi doğmuştu . Yarbay İsmet hemen Ankaraya geçti . Kamutaya Edirne saylavı olarak girdi ve Erkâniharbiyei Umumiye Reisligine seçildi . Büyük şefin yanında bütün kudretini kullanarak çalışıyordu . Birinci İnönünü kazandı ve Millî hükûmete isyan eden Çerkes Etem kuvvetlerini dağıttı . Kamutay bu hizmetleri takdir ederek Albaylığa yükseltildi . İkinci İnönü zaferini de kazanınca Garp cephesi kumandanlığı İsmet paşaya tevdi edildi .

Bu vazifeyi hakikaten yüksek bir meziyetle idare etti . Zaferi müteakip Ferik oldu . Yedi gün süren ve çok çetin geçen Mudanya müzakerelerinde Türk Başkumandanının mümes-

sili idi. Büyük muvaffakiyetler gösterdi, ve millî zaferin haklarını tanıyan bir mütareke imzaladı.

Lozan konferansına Türkiye dış bakanı olarak yine o gönderildi ve Avrupanın en meşhur diplomatlariyle aylarca mücadele ederek bütün kazandıklarımızı Garba tasdik ettiren şanlı bir muahede imzalamağa muvaffak oldu.

Lozan kahramanı Türkiyeye döndükten bir müddet sonra Başbakanlığa getirildi ve orada dört aylık bir fasıla müstesna olarak İnkilâp hükûmetinin Başbakanlığını yapmakta devam ediyor. Bu uzun devre içinde Hilâfet ve Saltanatın kaldırılması, Cumhuriyetin ilânı, din ve dünya işlerinin ayrılması, yeni harfler, şapka, adliye, kültür inkilâpları gibi Atatürkün büyük devrimlerinde daima icra mevkiinde bulundu ve ulu Önderin bütün düşündüklerini tatbikte şayanı hayret bir meharet gösterdi.

İsmet İnönü Türk istiklâlini her yönden pekleştirmek ve ulusu, yurdu tam hızla medeniyete, refaha götürmek hususlarında hiç bir Başbakana nasip olmıyan dirayeti göstermiştir. Demiryolu, Ekonomi, finans sistemlerimiz ve teşebbüslerimiz bu gün en ileri memleketlere parmak ısırtan bir başarının semereleridir. Her geçen gün büyük başkanın idare kudretini işletmekte ve onu başdöndürücü bir sür'atle yükseltmektedir. İsmet İnönü Atatürkle beraber; yarınki nesillere tam, mes'ut ve demir gibi bir vatan bırakmak için havsala almaz bir gayretle çalışmakta devam ediyor.

S. 3. A. 317 İ. Onurgil

ÇÖZEMİYORUM!?..

Uzak bir ırmağın türküsünü dinliyorum... Kekeme bir çocuk gibi hep aynı heceyi tekrarlıyorum: Bahar.. Bahar.. Ba.... ha .... rr. Gözlerim dalıyor... dudaklarım ırmakların şarkısını söylüyor..

Kafam yorgun, hiç birşey düşünmek istemiyor. Tabiat, renkleri karma karışık canlı bir tablo.., Ressamı onu düzeltmek istiyor, uğraşıyor, uğraştıkça renkler karışıyor, fırça işlemez oluyor...

Bakıyorum, baktıkça bakıyorum... O bin bir renge bakıyorum... Gözlerimde renkli yıldızlar uçuşuyor sanki... Düşünüyorum, bu tablonun içinde benim de gölgem var. Onu görür gibi oluyorum. Sabah erken bir kaç kuş cıvıltısı duyuluyordu. Ağaçlar yeşiller giymiş, altları yakut bir deniz... denizin üstünde bir düğüm yüzüyor. onu ellerim çözemiyor... (Bahar !...)

Körleşmiş bir düğüm... Tanrının düğümü...

Gene olmuyor, bu sözlerin hiçbiri onu tammanasiyle anlatamıyor... onu ırmaklara soruyorum, cevap vermiyorlar; kuşlara soruyorum :

—Bahar bir düğüm nasıl çözülür?... «kolay» diyorlar,« çok kolay !» düşünmeden söylüyorlar: «Gelincikle papatyanın düğünü» Dalıyorum.. dudaklarım bir telsiz gibi kafama onu yazdırıyor...

Benimle alay edenler var. bakıyorum sarı kanatlı küçük kuşlar: ne o, diyorlar, çok mu hoşuna gidiyor. Yahut inanmadın mı? Benden cevap alamıyorlar:«Bak diyorlar, buda tıpkı obir düğünler gibi: papatya beyaz, gelincik kırmızı giyiyor... Düğüne gelenler o kadar çok ki ...onları oturtmak için yeşil halılar sereriz.. misafirleri eylendirmek için bir caztakımı vardır. Bu takım her kuştan birkaçtanesi yanyana gelerek olmuştur... Geri kalan kuşlar, böcekler, kelebekler, arılar da, misafirlere hizmet için yaratılmıştır...»

Kulaklarıma inanamıyorum... Rüya mı? görüyörum? hayır... bunlar hakikat mı evet! İrkildim aynı şeyleri gene işitiyordum: «Rüya mı? hayır. hakikat mı, evet.» Baktım, bunları bana yeşillikler içinde bir ateş böceği tekrarlıyordu...

Belkıs Balcı

Utku Anıtı

Kutsal bir sevinçle kabaran göksümün yangınını söndürmek için hiç durmadan haykırmak istiyorum.

Kıvanç ve gurur içkisiyle buğulanan başım Arştan daha yüksekti.. Nazarımda her şey küçülmüş, fakat yalnız bir şey gittikçe ululuk ve yücelik peyda etmişti : Türklüğüm !.

Utku alevleri damarlarımı ısıtırken binbir hınçla yükselen yumruğumda bir acunu susturacak kudret görüyorum !.

Vatanımın her zerre toprağının renkleri, ışıkları, sesleri, her yanı, her şeyiyle adamların (Uçmak)diye düşündükleri hayalin, acun üstünde hakikat halinde yaşayan bir köşesi kadar kıymetlidir.

İşte bütün bu haykırışlar, bu coşkunluklar bana yunanın yenilmesini muştulayordu.

No. 127 S. 3 Hulûsi Uluğ

KIR GEZİNTİSİNDE GÖRDÜKLERİM

İlk bahar aylarının o sevimli günlerinin birinde, üç arkadaşımla gezmeğe gitmiştim.

O sıralarda kırlar yeşermiş çayır, larla kokulu otlarla, güzel çiçeklerle «gelin »süslenir gibi süslenmişti! Her yerde Kuş sesleri duyuluyor, her dere çağlıyordu; Her yer baştan başa süslenmişti; karşımızdaki tepeleri de koyun sürüleri sarmıştı!...

Kırların sevimli, güzel manzaralarını seyrederken; bulutlar çoğalmağa şimşekler çakmağa, arada, sırada yağmur damlaları düşmeğe başladı· Her yeri baştan başa dumanlar kapladı, hiçbir yer görünmez oldu. yağmur yeğin yağmağa başladı!

Karşımızdaki tepenin güneyinden çan sesleri geliyordu; davarlar yağmurun yeğin yağmasından toplantı yapmışlar, dinliyorlarmış.

Garip çobancağız, beyaz kepeneğini almış, bir taş oyuğu altında siper oluyormuş :

Bu sırada sürüye KURT dalmasın mı?..

Çobanında haberi yok..KURT sıra bularak koyunların kimisini boğuyor, kimisini yaralıyor.. Çobancağız neden sonra haberi oluyor, sürünün yanına geliyor; baksa ki koyunların kimisi boğulmuş, kimisi yaralanmış! çobancağız bunları görünce dayanamıyor, acılı acılı ağlamağa

SİVRİ HİSARI DÜŞMAN SARDI

Yaz tatilini Sivrihisarda geçirmek üzere gitmiştim .

Vardığım kez öğleye yakındı. Güneşin yakıcı sıcağı, dört tarafı kaskas kavuruyor . .

Otomobilden indim . Etrafa bakınırken yanımda gülerek bana bakan bir arkadaşım . .

Elini uzattı :

— Hoş geldiniz, kardeşim ! ne hayır, seni buraya hangi yeller attı ?

— Şarktan garbe esen . .

— Çok iyi. Nasılsınız bakalım ?

— Çok iyiyim. Siz ?

başlıyor. Biz bu sesi duyunca tızıkarak ÇAN sesine doğru vardık, koyunları gördük:

Orada ne yapalım?

Çobancağız şaşırmış, ağlıyor!.

Arkadaşımla beraber diri olan koyunları topladık, köye savdık, biz de ordan tızıkaraktan bir kelere vardık, pırtılarımızı kurutmak için çalı çırpı topladık. ateş yakmak için cebimde iki kibrit vardı, meğerse yağmurun suyundan ıslanmış, çalarım çalarım ne kibrit yanar nede çalı, çırpı [yaş yaşı buldu] üzerlerinde ıslanık, ne yapalım?.

Arkadaşımın yeleğinin cebinde kibrit varmış, onu çıkardı, rüzgârların önüne katıp ta getirmiş olduğu çör, çöpler kelerin bucağında toplanmışlar [kuru kuruyu buldu] o kibritle o çöpleri tutturarak üzerlerimizi kuruttuk ve eylerimize döndük...

1. B. 298 Tuncar Rasim

— Hamdolsun.

Elimdeki çantayı aldı. ilerledik. Biraz sonra kulağıma top sesi geldi Arkadaşımla şaşkın şaşkın bakınmağa başladık. Bütün elgünde bizi taklit ettiler .

Karşımızdaki Edicik tepesinde sıra sıra, küçük siyah noktalar var . . Bunlar, güneşe baktıktan sonra adamın gözlerinin içinde kamaşmadan doğan pırıltılâr gibi . .

Bu ses, çok uzakta bir avcının tavşana attığı tüfek sesi sanki . . Bu benzeyiş uzun sürmedi . Şimdi gitgide sıklaşıyor, gitgide fazla gürültüler yapıyor . .

Yanımdaki delikanlı :

— Top sesi ! . .

Diye haykırdı . Bu haykırışta ölüm haberi veren bir çanın uğultusu var . .

Şimdi ne yapacağız ? Patlayan toplar bizim mi ? duşmanın mı ? . .

Bu sorumuzun cevabını önümüzdeki kır saçlı adam verdi :

— Duşman topları . . Kaçınız ! . .

Ortalık karıştı . Evlerin pencerelerinden uzanan başlar, geriye çekildiler .

Biz sokaktakiler çil yavrusu gibi dağıldık .

Arkadaşımla otuz kırk metre kadar koştuk . Eve anca ulaşabildik . .

Top sesleri artık yakından duyuluyor . . Duşman askerleri yavaş yavaş şehre giriyor . .

Ben, şaşkın şaşkın onları seyrediyordum . Bir aralık gözüm ulu camiin kuzey yönüne çevirildi : Bir bölük duşman erleri duvarın dibinde sırayle duruyor . .

BEN BÖYLE İSTİYORUM

Niğdenin güzelleştirilmesi için fikirlerim

Tirenden iniyorsunuz. etrafınız Kuş cıvıltısıtını andıran satıcı sesleryile doluyor; bu seslerden bir an evvel kurtulmak, yorulan kafanızı dinlendirmek için aralarından zor koşuyorsunuz. Sağa ve sola bakıyorsunuz önünüzde koca bir şehrin küçük parçasını, ıstasyon evlerini görüyorsunuz. Gözünüz birden karşı kıyıya

Kapının önünden koşarak geçen bir sürü adamlar . . Bazılarının solukları tıkanarak düştüklerini görüyorum . Birden doğruldum. Gözüme ilk ilişen şey, Faruklar mahallesinin Rasih efendi sokağında düştüğünü sandığım bir bombanın çıkardığı yangının yükşelişi oldu .

Korkudan yüzü koyun yere kpandım. Bu biçimde ne kadar kaldım;bilmiyorum

Gözlerimi açtığımda ne göreyim bir düşman askeri, elinde yalın kılıç, üzerime saldırıyor . .

Uyandım ki terden bunalmışım. Pençerelerden ılık bir sabah güneşinin altın çubukları girmiş bulunuyordu .

Ağabeyim baş ucumda gülüyor:

— Neye bağırdın ? dedi .

— Duşman . . .

— Duşman mı ? . .

— Üzerime gelen duşman,gitti mi?..

— Saçmalama, ne duşmanı ? kendine gel !

Bu sefer gülme sırası bana gelmişti . . .

S. 127 Hulûsi Uluğ

asfalt caddenin iki tarafını akasya dallarının süslediğini görüyor .

Bu caddede vücudunuzu dinlendirecek bir ilâç varmış gibi ilerliyorsunuz; akasyaların derin kokuları sarsılan kafanızı biraz sarhoş ediyor, kendinizi cennette sanıyorsunuz; gözlerinize inanamıyorsunuz; sanki o cennet gecenin koynundan alınan bir sabaha benziyor, uzun kızıl saçlar... yeşil iki göz... ve sonu gelmiyen bir yüz penbeliği. .

Farkında olmuyarak yürüyorsunuz; birden irkiliyorsunuz, kendinizi bir elektirik direği dibinde sıgara içerken buluyorsunuz, dumanlar güzel yüzü biraz lekeliyor fakat buna aldırmıyor, ne güzel ağlıyor diyorsunuz. Bu söz bağınızda şimşek çakıyor ve hemen sözünüzü geri alıyorsunuz. Hayır o ağlamıyor, ben ağlıyorum, çünki ona ağlamak yakışmaz diyorsunuz. Biraz sonra bir kırkahvesinin serin kahkahasiyle uyanıyorsunuz. Bu güzelliğe hediye olarak bir kahkaha da siz veriyorsunuz Kendine hakim olmayan insanlar gibi ayaklarınız yürüyor. Bu ayaklar belki sizi bir cennete, belkide bir cehenneme götürüyor, siz onu düşünmüyorsunuz. dakikalar geçiyor. . .

Memleket saatinin incelemeleriyle diriliyorsunuz ve bu suretle 15 dakka süren bir yolu bitiriyorsunuz. Burdan itibaren çarşı başlıyor, fazla gidemiyeceğinizi anlıyarak bir otoya atlıyorsunuz, iki taraf kuyumcu, manifatra, berber, lokanta, kazino, otel, fotoğrafcı, lüks eşya, mobilyacı, büyük sinema binalariyle kaplı yollar otonun iki kesik hırıltısiyle bitiriyorsunuz . . .

Artık öğle olmaktadır, bir lokantaya uğrayorsunuz. Burası lokanta değil eski Padişahların iftar sofrasını andırıyor, karnınızı doyuruyorsunuz lokantanın açık olan sağ kapısından bir park görüyorsunuz, şapkanızı alıp koşarcasına dışarı çıkıyorsunuz. Biraz sonra parkın kanepelerinde gazete sayfaları arkasında uyukladığınızın farkına varıyorsunuz.

Gözünüzü bir taksinin düdüğüyle açıyorsunuz. Yolun iki tarafı yine ağaçlarla kaplıdır, parkın sağ tarafında hükûmetin karşısında Atatürkün bir büstü sizi sarsıyor. Parkın obir ucunda bir çam ormanı görüyorsunuz; bu küçük ormanın arasından bir şey kayar gibi oluyor. Bu kayan şeyin ne olduğuna merak ederek yanına gidiyorsunuz, burası küçük bir şerraredir,etrafı renkli elektirik lambalariyle işlenmiştir. Ön tarafta küçüklerin oynaması için bir kum tarlası gözünüze çarpar, burasını da küçük bir plaja denzetiyorsunuz; bu plajda küçük olarak gezmek oynamak sizin de ben gibi aklınızdan geçiyor . Ozaman kesik bir sesle geçen günleri hatırlıyorsunuz . Bu cümleleri saklamak için çabalarken insafsız dudaklarınız onları tekrarlıyor.

Hey gidi çocukluk.. Seni de her şey gibi elimden uçurdum!...

Belkıs Balcı

Yerli malımız

Türk niçin benliğinden kopan san'atının eserini benimsemesin. Uçmak gibi sevimli yurdunda yetiştirdiği mallarını savsasın ? Başka uluslar, ruhlarını gösteren kendi mallarına kalplerinin bütün coşkun sevgilerile sarılırlar; kendi mallarından başkasını, ancak darda kaldıkları taktirde isteksizlikle alırlarken bile onun yerini doldurmayı düşünürler; çünkü bilirler ki verdikleri paralar belki günün birinde başlarına kurşun olarak yağacaktır . .

Dedelerimiz kendi yetiştirdikleri ürünü yerler, kendi yetiştirdikleri ilkel maddeleri ile tezgâhlarında - hele Türk kadınları evlerinde - dokudukları kıvançla giyerlerdi. Şimdi ne yazık ki tezgâhlarımızda yapılan mallarımıza hor bakılarak Avrupa malları şuursuz bir - Kıvançla giyiliyor.

İşte yıllardan beri Türkü kasıp kavuran bir aymazlık ve karabasan, Cumhuriyet gençliğini bunalttı . Bizce utkularımızın en parlağı, yerli malları kullandığımız günden sonra gerçekleşecektir .

Her yönde alnının içi ve dışı açık olarak ilerliyen Türk, ekonomi savgaşında da utkuyu kazanınca etrafı çelik duvarlarla çevrilmiş olan güzel yurdumuzun ufukları daha iyi aydınlanmış, Türk ulusu o alanda da kuvvetini göstererek bahtiyarlık perisine kavuşmuş olacaktır .

S. 3. 127 Hulûsi Uluğ

Ortaokul Talim heyeti

Ülkümüzün yarında yüce liler alçalır,
Sanımız karşısında Güneşler sönük kalır .
Dileğimiz gücünü inanımızdan alır,
Başarının perisi gölgemize yaslanır .

Cevat İdil

Okulun elişleri sergisinden bir köşe

19 Mayıs Spor bayramı görülerinden

Eşsiz Günümüz

Cumhariyetin on üçüncü yılını kutlularken kıvanç ve gurur içkisiyle buğulanan başımız, arştan daha yükseklere uçmaktadır.

Bu gün Türk yurdunun her bucağı on üç yıllık cumhuriyet idaresinin göğüs kabartıcı izerleriyle doludur. Önderine bağlı bir Ulusun yepyeni bir memleket yaratmak yolundaki dölen ve başarışına bir örnek aranırsa; en gözel örnek olarak Türk Ulusu gösterilebilir.

Bu gün coşmak, haykırmak ölçüsüz neş'e duymak, Türk ulusu için yaşamak kutlu ve mutlu olan bir haktır. Çünkü :

« HAKKIDIR HAKKA TAPAN »

« MİLLETİMİN İSTİKLÂL !»

Diye gürliyen çağlıyan ruhlu, tunç sesli, demir kültürlü insanlarız.

Türkiyede cumhuriyet; yalınız bir erdem değildir. O, aynı zamanda bütün üstünlüğü, güzelliği ve olgunluğu anlatan bir ergidir. Türk ulusunu bu yüce erginliğe eriştiren Ulu önderin, bu değerli anıtına, hiç durmadan bağlı kalmak lâzımdır.

Bize bu Ulu günleri yaratan ve yaşatan o benzersiz (ATA)mızı derin ve sonsuz saygılarla selâmlıyalım.

S. 3. 127 Hulûsi Uluğ

AŞİRETLE KÖYLÜ KAVĞASI

Geçen yıl, yazın, aşiretlere keçe döktürmeğe yün vermiştik.

Beş altı gün sonra çoban : kepeneğim eskidi, haydı aşiretlerden keçeyi getir :

Diye beni saldı.. Çadıra varınca :

— kız Ümmülü şu ağayın altına bir post atıver ! dedi.

Biraz oturup konuştuktan sonra çadırın önüne eli deynekli bir köylü geldi.

— Ey hayvanlar, develerinize sahip olsanıza ! dedi.

onlarda :

— Devenin başında çacuklar var. dediler.

Bir de baktık, aşiret çocukları kekik palazı gibi soluyarak geldiler.

— Ülen deevyi ekine neye elettun ? deyince ..

— Biz eletmedik ekinin gıyıcığında güderken bu adam geldi, kendi ekininin içine sürdü «sizden bir ziyan alayım da bir daha benim tarlanın yanına gelmeyin ! dedi.

aşiretlerden Zıpçababuç ağa kalkıp

— Bizden zorla ziyan mı alacaksın dedi ... köylü de

— Bak şu eşek yürüğe, bir de kafa tutar ! deyince beş, altı aşiretli ayağa kalktılar. Öteden 9—10 da köylü geldi ; o buna, bu ona vurdular, Çadırdan da Zıpçababuçun karısı Ümmülü eline çamaşır tokucunu çekmiş, geldi; köylülerin kiminin kafasını yardılar, kiminin kolunu kırdılar ..

Sonra köylüler kaçtı. Biraz sonra ben de keçeleri alıp döndüm !.

291 Nasuh

Hava Şehitlerimiz için

Asrımız medeniyet ve fen asrıdır. Dünkü müdafaai hukukun, bu günkü Halk fırkasının büyük liderlerinin ve bir kelime ile hepmizi temsil eden Atatürkün örneksiz kahramanlığıyle kazanılan büyük zaferi sürdürmek, karada, suda, havada kuvetli bulunmak en kutsal emelimizdir.

Bu medeni asırda yurdumuzun fennî araçlarla bezenmiş tayyarelerle berrak göklerimizin dolması, başlarımızın tayyare kanatlarıyle rüzgârlanması lâzımdır. Bunu temin için Türk hava kurumu şüphesiz çok çalışmaktadır. Lâkin bu iyi gayenin elde edilmesine ancak Türk vatanseverliği kâfi gelecektir.

Türklüğün kurtuluş ve yükselişi icin gök yüzünde can verenlerin gönlümüzde yaptıkları ölmez âbideleri anmak ve alkışlamak için şurada toplanmaktan duyduğumuz heyecanı anlatabilecek söz bulamıyorum. Yalnız zorlu bir inanla derim ki her bir şehidimizin anısı; kuvetlenen Türklüğün, yücelen Yurdun kalbinde ebediyyen yaşayacaktır.

Ey, mechul şehit tayyareci!.. Senin huzurunda hürmetle iğilir, bütün arkadaş ve yurtdaşlarım namına senin asîl ve kahraman ruhunu iftiharla selâmlarken göksüme sığmayan gururumun göklerde süzülen kanatlarını görür gibi oluyorum.. Ne mutlu sana ki şu dakkada 18 milyon selâmlayanın var. Dilerim ruhun şen ve kutlu olsun!..

S. 2 477 Cengiz Yalvaçer

KARPUZ

Karpuz bir Güz meyvesidir. Çiftçiler bostan için ayırdıkları tarlalarını ilk baharın sonlarına doğru sürüp karpuz çekirdeklerini dikerler. Bu çekirdekler tarlada on, onbeş gün kalınca toprağın altından filizlenerek başlarını on onbeş gündür diledikleri Dünya'ya çıkarırlar..

Bu filizler biraz büyürler, ondan sonra bunların dipleri kazmalanır, sulanır, ergin bir hale geldimi artık çiçekler açarlar. Bu çiçekler - den sonra ufacık toplar meydana gelir. Sanki bu topları her gece bir pompa ile şişirirlermiş gibi her gün sabahleyin daha şişmiş görürüz.

Neyse, aradan haftalar geçer bu pompa ile şişmiş gibi duran ve durdukca büyüyen karpuzun yanına gelir elimizin parmaklariyle «tık,tık» vururuz..Eğer»pat, pat» ederse«daha olmamış kabak gibi...»deriz.

Eğer«tık, tık » ederse«eh olmuş!» diyerek karpuzu koparır ve dedikleri gibi (Allah yapar yapısını, Demir açar kapısını) diyerek karnına pıçağı sokup parçalarız. Göz yaşları dökerek parçalar birbirlerinden ayrılırlar. Sonra bu parçaların kabuğunu soyarız, etini böler, böler yeriz. Bu etlerin içine gizlenmiş olan mini,mini yüzlerce çekirdekleri dışarı atarız. Evinden dışarı atılan bu çekirdekleri bir araya toplayıp tekrar tohum için hazırlar, mevsimi gelince tarlaya dikeriz..

2. B 394. H. Fehmi Özkan

Bahar

Geldi yine şen bahar;
Sular oldu hep buhar.
Yosunlu arklarından
Akıyor coşkun sular.

Ağaçlar hep şenlenmiş;
Al, beyazla bezenmiş
Bahar bestekârları
Bu süsü ne beğenmiş ?..

Cübbeyi giydi dağlar,
Bülbülle doldu bağlar;
Yarlarda, yamaçlarda
Buz gibi sular çağlar.

Beyaz renkli leylekler,
Yeşilliği benekler;
Uçuşuyor her yerde
Benekli kelebekler.

S. A. 178 Hasan

Yeni Ergenekon

Mektepten dağılmıştık. Hafif hafif kar yağıyordu. Ortalığı koyu bir sis kaplamıştı.

Tam eve gideceğim sıradaydı ki bizim süt aldığımız göçmenin kızını gördüm. Onu görünce aklıma dersler geldi. Evet, Öğretmen bir göçmenle konuşacağımızı söylemişti. Bunun üzerine kızın yanına koştum —Annen evdemi?diye sordum.

– Evde ablacığım ,beraber gidelim. dedi ve beraber yörümeğe başladık. Eve geldiğimiz zaman kızcağız büyük bir gıcırtıyla kapıyı açtı ve bana bir minder gösterek« buyurun» dedi· Ben oturdum. Etrafa bir göz gezdirdim. Yerde birkaç kilim, sedirin iki köşesinde birer minder, pencerede bir bardak ve küçük bir testi, köşede bir soba, kenarda tahta bir karyola duruyordu. pencereler ise pırıl, pırıl parlıyordu.

O sırada yanıma kıvırcık saçlı, siyah iri gözlü, renkli elbiseli bir bayan geldi.

Ben hemen söze başladım.

—Teyzeciğim, siz nerden geldiniz?

– Bulgaritanın güzel kasabası olan Yeni kaleden.

—Orada niçin oturmadınız?

– Bizim orada bir evimiz vardı. İnek-

lerimizin südünü satarak geçiniyorduk. Bulgarlar başka ellerdeki Türklere yaptıkları işkenceyi bizim memlekettekilere yapmıyorlardı. «Türkler öz yurtlarına gidecek»diye bir haber geldi. Bu habere öyle sevindik ki... Çünkü öz yurdumuza gidecek ve Atatürkümüzü görecektik. Hemen trene bindik ve buraya geldik.

Kapı açıldı, içeriye bir kız girdi. Kıvırık sarı saçları arasında mavi boncuk gözleri, mavi elbisesi insanı kendine çekiyordu. Beni görünce sanki eski bir dostmuş gibi gülerek:

—Hoş geldiniz ablacığım, dedi ve yanıma oturdu. Ben küçük kıza sordum:

—Senin ismin ne?

Hemen annesi söze karıştı:

—Onun Nazmiye, ablasının Hayriye, benim Zarife, babasının Mustafa.

Ben gitmek için ayağa kalktım. Küçük kız hemen kapıyı açtı; evden çıktım. yolda giderken şöyle düşünüyordum: Özyurdundan ayrı düşmek ne fena şeymiş, bu Türk kardeşlerimiz öz yurdlarına kavuşmak için nekadar sıkıntıya katlanmışlar. Fakat vatanlarına kavuşunca nekadar sevinç duydukları aklıma geldikçe, ne mutlu ki TÜRKÜZ ve vatanımızda hür doğup hür yaşıyoruz. Varolsun bizi böyle yaşatan ATATÜRK, dedim.

Arkadaşlar, Tarihsel bir dağılıştan sonra bu toplanış, yeni bir Ergenekona benzemiyor mu?..

sınıf: 1. Müjgân İdil

Ninemin Masalı

Son baharın serin bir akşamıydı, ninemin titreyen dizine başımı dayamış, yalvarıyordum.

— Canım nine, bir tane daha! Ne istediğimi anlamış, anlatmıya başlamıştı. Ben dizinden başımı kaldırmış, yüzüne bakıyordum, o gülüyordu.

— Yavrum, dedi; insan her zaman masal anlatmaz, bazıda başından geçenleri, gördüklerini anlatır..

Yutkunarak dudaklarını araladı.

— Bir zamanlar dedenle ben geziye çıkmaya karar vermiştik. Bu kararımızı 15 gün sonra yerine getirdik. Aylardan ikinci kânundu, yani senin anlayacağın kara kışın tam içindeydik. Karlar diz kapaklarına kadardı. Ertesi sabah, tirenin pencerelerinden çıkan her el bizim gibi ufak bir mendil dalgasiyle, sevdiklerine selâm gönderiyordu.

Bir an sonra bütün eller içeri çekilmiş sonu gelmiyen pınarların akıttığı göz yaşlarını siliyorlardı. Tren bir yağ gibi raylarda kayıyor, beyaz kar yığınları içerisinde ilerliyordu..

Bilmiyorum nekadar gittik.

Kendime geldiğim zaman, kafam boş, gözlerim hıçkırıklarla doluydu. Bu sırada iki kesik düdük kulağımda var kuvvetile çınlandı; pencereden baktım; gittiğimiz yol güzel Adananın yeşil yoluydu. Tabiğatın bütün garnitürleri renklere bürünmüştü..

Tiren bir haylı titredi, çamura kakılan bir araba gibi olduğu yere çivilendi. İlk adımımı istemiyerek atıtım; artık Adanaya gelmiştik. Arabacı sesleri arasında dolaşırken kendimi bir paytonda buldum, ilerliyorduk.. Geçtiğimiz yollar portakal, limon, mandarın, turunç, koku elleriydi. Bu yeni elemle yorulan kafam karyolanın beyaz örtüsü içinde dinlendi dinlendi...

Geniş pencerenin işlemeli perdesinden, güneşin ilk ışıkları süzülüyordu.

Gözlerimi açtım, başım dönüyor, gözlerim kararıyordu zorla kalkabildim.

Pencerenin geniş kenarına iliştim, karşı taraftaki parkı seyrediyordum.

Burnu hokuya hasret kalanlar gibi, derin derin içimi çektim; güneşin ilk ışığıyle sabahın ilk hokusu ciğerlerime şifalar dolduruyordu..

Geniş bir asfalt üzerinde koşarak yürüyordum, bu yol Mersini Adanaya bağlayan yoldu ... İlerledim... Geç kalmak ihtimalile titriyordum, biraz sonra tiren sarsıldı, gözlerim ovalarının yeşillikleri içine gömüldü, kendimden geçtim ... İlerliyorduk...

Ne kadar gittiğimizi bilmiyorum. Tirenden atladık biraz yürümek istiyordum... İstanbula kavuştum sanarak gözlerimi açtım, deniz kıyısındaki bir kazinonun beyaz boyalı bankında oturuyorduk. Denizi ne kadar özlemiştim... Hele gözlerim.. Onlara doyamıyor, ellerim çocukluğumun oyuncağı olan denize taş atmayı istiyordu... Çaresiz bu istekleri yapacaktım. Yerden bir avuç kum aldım, içindeki büyük taşları denize fırlatmıya başladım. Taşın denize her düşüşünde çıkan ses, dönen halkalar çocukluğumun eski albümü gibi önümden hızla geçiyordu...

Güneş bu nazlı yurttan çekilmiş, zavallı ben onun farkında değildim. Saat kesik kesik ağlıyor.. Gözlerim suda, kulaklarım ağlamayı dinliyor, dinliyordu... Sağ taraftan dedenin sesini işittim.

— Haydi artık; akşam yaklaşıyor bir otel bulup gidelim...

Bu söz bitmeden kulaklarım hasret çektiğim bir dost sesiyle çınladı zannettim, başımı çevirdim önümüzde oturan zayıf bir bayan anlatıyordu:

— Otel mi arıyorsunuz Bayanım? şu karşıki otele gidiniz, çok rahat edersiniz...

Teşekkürlerimizi sunarken ayağa kalktık, ilerliyorduk. 20 adım sonra denize bakan keniş pencereli, küçük odasında oturuyordum. Vakit hayli ilerlediği halde acıkmamıştım. Bu güzellikler yalnız gönlümü değil, karnımı da doyurmuştu.

Canım gezmek istiyordu, ayaklarım yerinde sayan küçük öğrencilerin adımlarını tekrarlayordu..

Geniş bir caddenin üzerinde yörüyorduk. Nekadar gittiğimizi bilmiyorum, saat 2 yi çalıyordu. Artık; otele gitmeliydik, yarın sabah Kıbrıs yolculuğuna çıkacaktık. Dedene bir kaç gün daha oturmamızı söyledimse de o, dinlemedi. «Yolcu yolunda gerek» dedi. Gözlerimi Mersinin sevimli otelinde açtım, güneş azametiyle kendini gösteriyordu. Elimizde çantalarımızla kıyıya indik, motörün bir kaç hırlamasıyle deniz dalgalandı dalgalandı..

Buraya da veda etmenin sırası gelmişti. Mavî su, beyaz bulutlar ve nihayet bunlar içinde kaybolan bir şehir gözlerimin önünden hızla geçti. Ağ-

lıyordum; kollarımı birisinin dürtdüğünü farkettim. Hıçkırıklarım kesilmişti, boynumu çevirdim. Deden eliyle bir yer gösteriyordu. Baktım, güzel sevimli bir adaya gelmiştik. Motör sarsıldı, adaya indik .. Bu ne biçim şehirdi ?. Neler görüyordum?.. Sanat, ilim ne yüksek şey, her yere ayrı bir güzellik veriyor. Ayaklarım geniş bir şöse üzerinde yörüyordu. Nereye gidiyorduk, niçin gidiyorduk? Bunları ben de bilmiyordum. Vakit geçti... Kendimize bir otel bulmalıydık. Bu hisle koşuyorduk, köşe başında iri yazılarla yazılı levhayı okuduk - Yıldız oteli - diye yazıyordu. Merdivenlerden çıktık, ogün otel de boş oda olmaması dolayısıyle bizi dipteki alçak tavanlı basık bir odaya soktular.

İnsan bir memleketin yabancısı olunca ne güçlükler çektiğini, içim sızlayarak anladım. Koca 12 saatı burada nasıl geçireceğimi düşünüyordum. Burası fabrika bacalarının birbirine meydan okuduğu bir yer. Etraf duman içinde....

Motörde gördüğüm o güzel memleket bu değildi sanki.. Bir an evvel koşabilmek, kendimi başka bir yurdun kucağında görmek istiyordum ;/ Neden bukadar sıkılmıştım(?!) Birden içim titredi dudaklarım büküldü, dün bizim olan bu yeri bugün başkaları elinde görmek.... düşünün ne acı şey!.

Demek bütün sıkıntım bu idi. Bunu anladıktan sonra duramazdım artık... Sabahı bin güçlükle edebildim. Güneş çıkmadan kaçmak istiyordum. İsteğim olmuştu.

Tuhaf değil mi, ağlanacak halime kahkahalarla gülüyordum. Sulara baktım halkalanıyordu. Motör dev adımlariyle suları atlıyor. Ellerimi sulara sallıyarak, güzel denizi yanıma çağırdım. O, gelmiyordu.... Ben uzaklaşıyordum ... Güneşin tatlılaştığı bir saatte, senelerden beri methini işittiğim Antalyaya geldik. Gülüyordum ...

Burası da geçtiğim yerlerin aynı. Fakat; ben çok seviyordum. Neden? onu, bende bilmiyordum. Bildiğim şu ki, ben de burasını çok, hem pek çok seviyordum.

Portakal dallarının yerlerde süründüğü bir yoldan ilerliyorduk ...

Cadde geniş, yollar kalabalık. Taksiler durmadan işliyor.. Bu yol bizi kıyıya verdi. Gözüm yıllardan beri özlediği kuşlar görebilmişti. Ben, bu kuşları ne çok severdim ... Babama, bana onlardan alması için ne diller döktüğümü hâlâ hatırlarım. Karşıki kahveden iki sandalye getirttik, oracığa çöktük. Deniz kuşları kafalarını denizin coşkun dalgalarından çıkarıyorlar, bizden utanır gibi yine dalgaların arasında kayboluyorlardı.

Bunları tutmak, sevmek istiyordum. Denizin dalgaları çarşaflaştı, ufuk kızardı, sular kararıyordu. Bu dakikada tabiatın hepsi bir fırçada çıkmış canlı bir tabloyu andırıyordu ... Dakkalar geçti, geceler uzadı, gözlerim uykuyla doldu ..

Gözlerimi açtım, beyazlarla kapalı bir kayroladaydım. Güneş ufku çoktan süslemişti, giyinerek çıktım .. O gün bütün Antalyayı gezmiş bulunuyorduk.

Sabah erkenden Rodosa doğru yollandık. Güzel Rodos ne güzel, ne şirin memleketti o Kendimi Kıbrıstaki dekor içinde buluyordum. Bu dekoru süsleyen uzun fabrika bacaları uzanan bir el gibi, bizi selâmlıyordu. Vakit geçti... Ancak bir kaç saat gezebildik. Otelin denize bakan pencereli, bir odasında başım avuçlarımın arasında, denizin ninnilerini dinliyordum.. Bu sular bana eski günlerin tarihini anlatıyordu. Serin bir yel çıkmıştı ..

Otelin taraçaşısına kendimi attım. Sağda duran bir şezlonğa gömüldüm.

Esmer göz, beyaz bulutlar, yıldızları eriten bir ay... Renkli kartlarda görünen sevimli bir köy gecesi kadar tatlıydı. Sabahleyin bu güzel odamdan ayrılmak acısı damarlarıma kadar sinmişti . düşünüyordum ..

Bilmem ne kadar düşündüm; gözümü açtığım zaman, gene şezlonğta gömülüydüm. Hava serinlemişti ... Odamın kapısını araladım içeri süzüldüm. Biraz sonra kendimden geçmiştim. Titreyerek uyandım .. Bundan da ayrılmak vakti gelmişti. İlerledik! ..

Kendimi mehtap'lı bir gecede, İstanbul sularından uzaklaşıyor, iyi bir hava içinde, pupa yelken uçuyoruz zanediyorum .... Düşünceler arasında Sakıza geldiğimizi farkettim Hava git - gide serinliyor... Titriyordum ... İndik. Hava kararmıştı. Hafif bir yağmur yüzümü okşuyordu - Yollarda koşarcasına ilerliyordum. Bir şoförün «götürelim!» dem siyle silkindim; fazla düşünmeden koltuğa gömüldüm. İki hırıltıyla gözlerim açıldı. Kendimi bir otel kapısında buldum. Merdivenleri çıktım, gözlerim yarı açıktı. Gösterilen odaya kendimi zorattım, uyuyordum ....

Şafak sökmeden uyandım, balkona çıktım, elime geçen bir gazete sayfası içinde gözlerim oynadı. Okudum .... Okudum ...

Güneş hâlâ çıkmamıştı. Yağmur, bulutlardan bizi kovarcasına dökülüyor. Bu yağmurda gezmek imkânsızdı.

İzmire geçmeğe karar verdik. İlk posta ile İzmire geçtik. Ne gözel yerdi burası... İner inmez gönlüm, gözüm açılmıştı Gene, yağmur fasılasız dökülüyordu.. Burda tanıdık bir otele gittik, çantaları bıraktık.

Bir paytona atlı raak, güzel İzmiri dolaşmıya başladık. Deniz kıyısına gelmiştik. Arabadan indik bir sandal tutarak karşıyaka yoluna koyulduk .. Küçüklükten beri uyanmadan sönen, kürek çekme zevkim, yeni bir istekle uyanmıştı.

Kuvvetsiz kollarım yoruluncaya kadar kürekleri çektim .. çektim!..

Karşıyakaya gelmiştik, kayığı kumsala yanaştırdım, indik. Akşama kadar burada dolaştık. Gecenin 14 dünde yine bir kayığa atladık, hava serinlemişti, incecik bir rüzgâr esiyordu. Kırmızı boyalı yelkeni açtık, kayığı akıntıya bıraktık, gidiyoruz ....

Yıldızları çok bir geceydi... Yarım saat süren bir kayık gezintisinden sonra, otelin küçücük, açık pencereli odasında sarhoş bir kafayla oturuyordum. Bu güzel manzara beni sarhoş etmişti. Bir gün daha kalmak istiyordum. Fakat bu isteğim yerine gelmedi Dedem hiddetle söylendi: «Güzelliğine doyamadan gidelim ki, gördüklerini unutmayasın». Sözümü tutmak mecburiyetindeydim. Sabah erken yola koyulduk. Güzel kokulu üzüm, incir diyarından, belki bir daha hiç gelmemek üzre ayrılıyordum .. Vucudum sarsıldı ... Hıçkırıklarım boğazımda boğuldu ... Midilliye doğru ilerledik... Biraz sonra, eski yurdun, yeni yollarında bir ölü gibi hal-

siz, bitkin yürüyordum.

Koca İzmir gözümde söndü, ümitlerim eridi. İki taraf yapraksız zeytin ağaçlariyle kapalı yolda koşuyorduk. Artık otel bulmakta zorluk çekmiyoruz, her gezdiğimiz yerden bir akıl almıştık...

Kolaylıkla bir otel bulduk, çantalarımızı bıraktık; geniş şosede yürüyorduk. Denize gitmek istiyordum....

Akşamın kararttığı sular arasında Çanakkaleye ilerledik.

İçimde sonu gelmiyen bir heyecan seziyordum... Bu koca Tarihi şehiri, yıkık evleri, ocaksız viraneleri görmek, öten baykuş seslerini dinlemek kayğusuyle sabırsızlanıyordum. Fakat; çok yanılmışım... Gözlerim bu harabeleri koca birer apartman yaptı.

Baykuşlar diyarı sandığım şehir, bülbüller ili olmuştu. Kendi kendimden utandım.. Tarih kitaplarının sayfaları içinde kendimi kaybolmuş buldum....

Hava serin, yağmur başlıyor ...

Geniş çarşıda ilerliyoruz, soldaki dükkânın açık kapaklı sandığından, altın gibi sarı üzümleri görünce, dayanmayarak yanına yaklaştım. Aldığım üzümleri hem yiyor, hem gidiyordum..

Akşam yaklaşıyor. Bulutlar göz yaşları içinde derin - derin hıçkırıyordu. Artık deniz yolculuğundan da bıkmıştım. Eskiden hasretiyle yandığım deniz, bugün çocukların oynamaktan bıktığı bir oyuncağa döndü ....

Gene vapurdayız . ..

Hemen hemen bütün küçüklüğümü kendimde toplayan İstanbula gidiyorum.

Yol uzun!....

Hava yağış, rüzgar serin ....

Güzel yurda iniyoruz. Ben görmeyeli daha güzelleşmiş, ne şirin memleket olmuş. Çoktan beri özlediğim Tramvay sesleri kulaklarımı okşadı. Birine atladık, Sirkeciye doğru ilerliyoruz .. . durduk. Eski otelimize indik. Birinci katta boş oda olmadığı için, ikinci katta caddeye karşı küçük bir odayı tuttuk.

Akşam geç vakit otele geldik, küçük odamızın elektriğini açtık, pencere karşısında gece gezintilerini seyrediyorduk. Geleli bir hafta olduğu halde, canım gitmek istemiyordu. Ertesi akşam Edirneye hareket ediyorduk. Tirenin keskin düdüğüyle yola düzüldük.

Öğlede Edirneye gelmiştik.

Yollar kar, hava soğuk, rüzgar can alırcasına esiyor ..

12 saat önce hava yazken, şimdi; tam kış. Ne olmuştu? neden böyle olmuştu? artık o kadarına aklım ermiyordu ....

Yollar buz, kar lapa, lapa yağıyor.... Önümüzden geçen boş bir kızağa seslendik, ilerliyorduk.. Bütün vucudum titriyordu, damarlarımın kanı çekilmişti sanki.. Bizi sıcak bir otele götürmesini söyledik. Ertesi gün biraz gezmek hevesiyle yolu tuttuk. Yol geniş, ağaçlar yapraksız koca iki nehir donmuş. Gençler kış sporu yapıyorlar, gülüyorlar, şakalaşıyorlar. Benim damarlarımın kanı çekilirken onlarınki çoşuyordu. «Gençlik» dedim...

Onlara da bakmaktan bıkmıştım. Başka bir eğlence aramak, eğlenmek istiyordum. Yürüdük... Ne kadar gittiğimizi bilmiyorum. Çarşıya gelmiştik. Eskidenberi işittiğim badem ezmelerini yemek hevesine düşerek şekerciye girdik. Doymayacağımı zannediyordum. Yedim, yedim. Ordan da çıktık, vakit geçti. Otele doğru ilerledik, ertesi gün Sofyaya gidecektik..

— Daha var —

— Belkıs Balcı —

TÜRK TARİH KURUMU KÜTÜPHANESİ

— Baş tarafı 32 inci sayfada —

Sabah erken, hava karanlık, kar delicesine yağıyor... Bir kızak içinde gidiyoruz. Tam vaktinde gitmiş olacağızki, istasyona geldiğimizde Tren karşıdan gözüktü....

Bindik ilerliyorduk.... Ovalar, dağlar sırayla geçiyordu.

Gittik ... Gittik ....

Gözlerime inanamıyardum. Bu nekadar soğuk bir yerdi. Trenin camları buzlardan gözükmüyor. Gözlerim dalğın, bakıyordum. Gelmiş olmalıyız ki tren durdu, indik. Soğuktan dişlerim birbirini dövüyordu. Bir oto'ya atladık, otele doğru yol aldık. Gittiğimiz otel, küçük, şirin bir yerdi. O geceyi orada geçirdik. Biraz gezmek, memleketi görmek için sokağa çıktık. Kardan hiç bir yer gözükmüyordu. Küçük çarşısı, gönül okşayıcı dükkânları, insanı bir an için oyalıyordu. Ordan da geçiyoruz. Öğle olmuştu gezine gezine İstasyona indik, Tren gelmişti. Varnaya doğru yol aldık. Dakikalar geçti hava yumuşamıştı. Rüya görür gibi oluyordum Bilmiyorum ne kadar gitmiştik .. Düdük çaldı, indik.

Hava kapalı, fakat soğuk değil, serin, hafif bir rüzgar var. Ayaklarım yürümeyi unutmuştu. Biraz yürümek isteyerek ilerledim. Vakit oldukça erken, bugün ve yarın, burda kalır obürgün Giresona gideriz diye konuştuk. Ertesi sabah her yeri gezdik. Yeni kar yağmıştı, hava oldukça serin. Güneş bulutlar arkasında, çıkıp çıkmamak için düşünüyor. Akşam üstü vapura bindik Giresona gidiyorduk .... Hava rüzgarlı, deniz kuduruyor, başım dönüyor. Deniz yolculuğunun sonu sanıyordum. Yanılmışım, oradan da Samsuna gidecektik. Dakikalar, saatler, günler, geceler geçti. Nihayet gelmiştik. Vapurdan bir kayığa atlıyarak Giresona çıktık. Güzel bir memleket, ahalisi de cana yakın.

Sabahın saat 8 zinden beri geziyoruz. Dizlerim kopuyormuş gibi titriyordu. Akşam olmuş haberim bile yok. Ertesi sabah saat 12 de Samsun yolunda bir aşağı, bir bir yukarı geziyorduk. Hava serin, deniz rüzgârı gözlerimi yaşla dolduruyor, kafam sersem, ayaklarım, sinirleri bozuk kimselerin ayakları gibi titreyordu. Gezdik, gezdik...

Aldığımız bir aylık biletin hükmü bitiyordu. Sabahleyin trenle Sivas yoluna düştük. Trenimiz yolda bir kar fırtınasına tutuldu, ilerleyebilirsen ilerle, bin zorlukla Sivasa geldik.

Hava soğuk... Sokaklar karlı... dışarda göz gözü göremeyecek kadar sis var. Burasını göremeden Kayseri Trenine bindik, gidiyoruz.

Kar yağıyor, rüzgâr esiyor, Tren ilerliyor, ilerliyordu ....

İndik bir paytona binerek otele doğru ilerledik. Arabamız durdu.

Güneş hafif ışıklarla yolu süslüyor. Merdivenleri çıktık, sağ taraftaki küçük kapılı odayı açtılar, girdik. Yorğundum. Dinlenmeye çok ihtiyacım vardı. Uzandım..

Vakit akşam her yerde elektrikler yandı... Oldukça dinlenmişim. Pencereye yanaştım, duvara yapıştırılmış bir ilân gördüm. Okudum. Bir sinema ilânıydı. Güzel bir filim oynayacakmış. Fırsat kaçırmamak lâzımdı. O gece sinemada saat (1) e kadar oturduk, ertesi sabah Otorayla saat 11 de Niğdeye gelmiştik...

Ninemin gözleri daldı, kimbilir, belki şimdi bu anlattıklarının hepsini görür gibi oluyordu... İçi titredi, dudaklarından boğuk bir «ah!» döküldü ....

Kafam sarsıldı kendimden geçtim.

Belkıs Balcı